

PERSONĪBA.

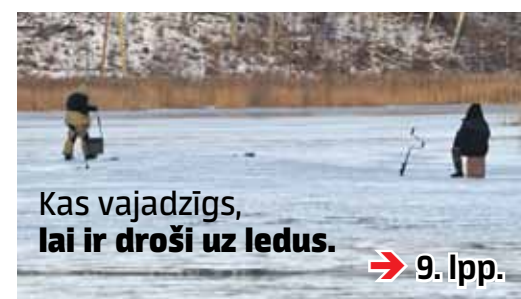
Aleksandrs Lange: „Viens no manas dzīves lielākajiem notikumiem ir iespēja nobalsot par Latvijas Republikas Neatkarības atjaunošanas deklarāciju.”

➔ 6.-7. lpp.

Dace Blathena, Kurzemes Radio producente: „Kas ar skatuvi apsēsts, vienmēr uz to rausies.” Latvijas amatiereteātru skatē viņa pērn nosaukta starp labākajiem aktieriem.

➔ 8. lpp.

Kas vajadzīgs, lai ir droši uz ledus.

➔ 9. lpp.

Ģimenes ar bērniem kovidā apstākļos.

➔ 3. lpp.

Ventas deļotāju sarunu vakarā.

➔ 12. lpp.

Piektdien, 7. janvāri:

- Kāds ir novada budžets.
- Vakcinācijas centra ikdiena.
- Kā ietekmēt Eiropas lēmumus.
- Jaunumi LU Kuldīgas filiālē.
- Tehnikuma audzēkņi Portugālē.

Kuldīgas novada bērnu un jauniešu centra darbinieks Adrians Dravnieks saņem balvu Iedvesmas dzirksts.

Labākie darbā

ar jaunatni

Liepu ielas radošā kvartāla jaunieši savā ierastajā satikšanās vietā Alsungas Sapņotavā ar Adrianu Dravnieku un vadītāju Daci Oberšati-Veisu.

Konkursā *Labākais darbā ar jaunatni 2021* gada nogalē sumināti 11 laureāti no visas Latvijas, tostarp no Alsungas un Kuldīgas.

Vietējo biedrību kategorijā uzvarējusi Alsungas jauniešu biedrība *Liepu ielas radošais kvartāls*. Bet kategorijā *Iedvesmas dzirksts* starp trim apbalvotajiem ir Kuldīgas novada bērnu un jauniešu centra darbinieks Adrians Dravnieks, kurš ir arī Kuldīgas aktīvo jauniešu biedrības *Sprādziens* dalībnieks.

A. Dravnieks: „Liels prieks, ka kolēģi mani novērtējuši par to, ko četru gadu laikā esmu izdarījis. Tas bija pārsteigums, jo par apbalvojumu sāku nojust tikai nedēļu iepriekš, kad atnāca uzaicinājums uz apbalvošanu un kolēģi teica, ka personalizētus ielūgumus kuram katram nesūta. Kad ceremonijā tika minēti mani darbi, pats biju pārsteigts,

cik daudz esmu izdarījis, koordinējot brīvprātīgo darbu, strādājot ar pagastu jauniešu koordinatoriem, rīkojot Kuldīgas jauniešu mājas aktivitātes un palīdzot citos darbos. Šis darbs man ir gluži kā hobijs, kurā no jauniešiem smeļos enerģiju un pozitīvo cenšos nodot arī apkārtējiem.”

Liepu ielas radošā kvartāla vadītāja, arī tējnīcas *Sapņotava* īpašnice Dace Oberšate-Veisa par saviem jauniešiem jūtas ļoti lepna: „Apbalvojums ir negaidīts. Pirms tam par konkursu nezināju. Strādāt ar jauniešiem man ir sirds darbs, un pēkšņi uzzināt, ka par to esmu saņēmusi balvu, ir liels prieks un pārsteigums. Darbs biedrībā saistās ar pamatskolēniem – visi nopelni ir

tikai viņu brīvprātīgajam darbam un vēlmei uzlabot vietu, kurā dzīvo. Liels lepnums un gods, ka tāda maza biedrība var būt saredzēta un sadzirdēta Latvijas mērogā.”

Konkursu organizēja Izglītības un zinātnes ministrija kopā ar Latvijas Jaunatnes padomi, Latvijas Pašvaldību savienību un Jaunatnes starptautisko programmu aģentūru. Par ieguldījumu jauniešu dzīves uzlabošanā atzinība izteikta pašvaldībām, tiem, kuri strādā ar jaunatni, jauniešu centriem un biedrībām.

Amanda Gustovska
Adriana Dravnieka un Daces Oberšates-Veisas arhīva foto

REDZĒJUMS

Suvenīri.
Kā
neklūdīties?

Daiga Bitiniece

Vai esat kaut reizi saskārušies ar grūtībām, meklējot piemērotu suvenīru, ko aizvest draugiem, teiksim, tepat uz Vidzemi vai ko paņemt līdzi uz ārzemēm? Noteikti, vai ne? Kādam šim suvenīram būtu jābūt? Turklāt uz ārzemēm, visticamāk, mēs vestu ko citu nekā tepat kolēģim uz Cēsīm.

Šķiet, pirms izvēles derētu saprast, kas veido Latvijas tēlu citu valstu vidū. Vai tie būtu mūsu sportistu sasniegumi, kultūras dzīves izpausmes, Baltijas jūra, Rīga? Domāju, ka noteikti arī te bijušo ārvalstu tūristu piedzīvotais, pēc tam izstāstītais utt.

Un ko mēs paši vispirms iesakām apskatīt, izbaudīt ciemiņiem, ar ko mums asociējas vislabākais, visinteresantākais savā zemē? Ar dabu četros atšķirīgos gadalaikos, ar Vecrīgu, Centrālirgu, skaistajām mazpilsētām, ar Latvijas muižām un pilīm, mūsu krodziņiem ar dažādajām virtuvēm. Jā, un noteikti

„Tā vien šķiet, ka Latvija pilna ar suvenīru veikaliņiem. Bet, kad vajag atrast to vienīgo īsto, nav viegli.”

piebilstu – arī ar Dziesmu svētkiem!

Bet nu atgriezīties pie suvenīriem. Kas tad Latviju raksturo? Keramikas trauki, lina izstrādājumi, adījumi, *Laimas* saldumi, *Rīgas Melnais balzams*, šprotes, gardais *levas siers*, *Madaras* kosmētika, *Stendera* produkcija, Latvijā tapis vīns? Rotas? Grāmatas, fotoalbumi angļu valodā? Skaņdarbu ieraksti? Skatu kartītes? Atslēgu piekariņi? Dekoratīvas sveces, kurās lauku ziedi? Izstrādājumi no bišu vaska? Mākslinieciskas mūsdienīgas izpausmes, kādas dizaina priekšmets? Vai pavisam praktiskas lietas – šķīvis, glāzes, sega u.c. – ar Latvijas simboliku? Un kas tā varētu būt? Dabas skats, latviešu rakstu zīmes, pilsētu ainavas, kāds asprātīgs izteiciens vai pazīstama autora citāts?

Mana pieredze bijusi ļoti dažāda. Kad uz Stambulu aizvedu *Rīgas Melno balzamu*, izrādījās, ka cilvēks to reiz jau pagaršojis un tagad uz manu suvenīru paskatījās ar šausmām. Kad ārzemju latvietei, kas vasarā atbraukusi uz Rīgu, ciemkukulim aizvedu sklandraušus, dzirdēju vaļsirdīgu atziņu: „Tas, mīļā, ir vienīgais, ko Latvijā neēdu.” Savukārt, kad mūsu ģimenes grieķu draugam aizvedu tepat, veikaliņā *Kuuld*, iegādāto šķīvi ar Kuldīgas ainavu, pretī saņēmu atzinību par tik vērtīgu dāvanu.

Jā, ej nu izzīlē, ko kuram dāvināt... Ja ņem vērā pašas atziņu, ka dažādie gan no ārzemēm atvestie, gan dāvanās saņemtie suvenīri visbiežāk krājas neizmantojami un ar laiku tiek nolikti tālāk no acīm, tad būtu pareizi izvēlēties kaut ko ļoti noderīgu, praktisku vai uzreiz nogaršojamu. Kāda ir jūsu pieredze?

TRIS PAR VIENU

Rudenī notiks Saeimas vēlēšanas, kad atkal uz četriem gadiem ievēlēs deputātus, kuriem uzticēsīms varu lemt par mūsu dzīvi. Pašreiz ievēlētas septiņas partijas, kas ilgi nevarēja izveidot valdību.

Ko gaidīt no nākamās Saeimas?

POLITIKĀ NE VIENMĒR 2+2=4

1. Jānis Iksens, politologs:
– Priekšā vēl vismaz desmit mēneši. Tas ir ļoti ilgs laiks, un notikt var viss kas. Paskatīties, kā gāja Vācijā! Likās, ka *Kristīgie demokrāti* būs mūžīgi, bet pāris mēnešos viss mainījās. Viegli var pateikt, ka KPV LV, kas tagad saucas *Par cilvēcīgu Latviju*, nākamajā Saeimā nebūs pārstāvēta. Arī Jaunā konservatīvā partija ir drusku uz robežas, jo atbalstītāju loks šķietami mazinās. Vēl nav skaidrs, kādus likteņa triecienus šai partijai nesīs laiks līdz vēlēšanām. Tas manā skatījumā ir otrais sarežģītākais gadījums. *Jaunā Vienotība* savu krīzi, kad balansēja uz iekļūšanas robežas, ir pārvarējusi un, visticamāk, jūtas kā izvilksusi lielo lozi. Pārsteidzošā kārtā daļa sabiedrības ir apmierināta ar to, kā

premjers Krišjānis Kariņš vada Covid-19 krīzi, – to redzam gan viņa kā amatpersonas vērtējumos, gan pašas partijas reitingos. Arī Zaļo un Zemnieku savienība būs opozīcijā atsēdējusi četrus gadus, un tas to nebūs satricinājis. Visticamāk, viņi piestartēs veiksmīgi. Jādomā, ka arī Nacionālā apvienība (NA) izdarīs to pašu, jo tai ir stabils atbalstītāju loks. Šī partija, visticamāk, netieši iegūs no Krievijas manevriem, bet acīmredzot tā mēģinās nostiprināt arī kompetenci ekonomikā, kas tai ilgi bijis kā Ahileja papēdis. Ar ekonomikas ministra Jāņa Vitenberga un parlamentārās sekretāres Ilzes Indriksones klātbūtni NA kaut ko mēģinās darīt. Diezgan mierīga var būt arī *Saskaņa*, jo nedomāju, ka Latvijas Krievu savienība vai cita krievvalodī-

gos pārstāvoša apvienība būtu nopietni konkurenti. Par jauno partiju *Likums un kārtība*, kuras redzamākā persona ir Aldis Gobzems, – nemaz tik augstu nevērtēju viņa izredzes tikt ievēlētam. Gandrīz gada laikā kā bija nepilni 3% atbalsta, tā arī paliek pēc visām akcijām. Tā vai citādi Gobzemam būs jādomā, kādas attiecības veidot ar Aināru Šleseru, kurš ir tā paša flanga spēlētājs, bet arī viņam nav nekā ģeniāla. Ja sametīsies kopā, varbūt var uz ko cerēt. Politikā ne vienmēr 2+2=4. Dažkārt 2+2=2 vai 1,5. Vēl paliek *Attīstībai/Par*, kas mēģinās izmantot pašvaldību līderus, jaunus resursus, saikni ar uzņēmējiem. Šai apvienībai patiesībā palikusi tikai viena kārts, un tas ir aizsardzības ministrs Artis Pabriks.

VISS ATKARĪGS NO NEAPMIERINĀTAJEM

2. Juris Rozenvalds, politologs:
– Tas, kas varētu notikt Saeimas vēlēšanās, atkarīgs no ļoti daudziem apstākļiem, un es gribētu teikt, ka ne no valdošās elites. Potenciāli vēlēšanas var nest lielas izmaiņas un mainīt politisko ainavu, bet tas atkarīgs no cilvēkiem, kuri masveidā ir neapmierināti ar valdības rīcību. Un, kā rāda dažādas aptaujas, uzticība valdībai ir būtiski

samazinājusies. Jautājums, vai kādam šis protesta balss izdosies konsolidēt un piesaistīt, kā arī tas, vai šie cilvēki uz vēlēšanām aizies. Vai to izdarīs tas, kurš pie prezidenta pils vicināja izkapti? Ja tomēr aizies, tad proporcijas var mainīties diezgan būtiski. Būtiski mazinājies gan pozīcijas, gan opozīcijas partiju reitings, un jaunie politiskie spēki var gūt nopietnu atbalstu. Es nedomāju, ka

par tiem nobalsos puse vēlētajū, bet, ja tiem izdotos pārkāpt 5% sliekšni un iekļūt Saeimā, tas var daudz ko mainīt, jo līdz šim izmantotās kombinācijas vairs nebūs komfortablas. Tad vecajām partijām būs jāizdara izvēle starp *slikti* un *ļoti slikti* – starp Gobzemu un Šleseru no vienas un *Saskaņu* no otras puses. Viss atkarīgs no tā, vai vēlēšanās piedalīsies šobrīd neapmierinātie.

GAN STABILAJĀM, GAN PROTESTU PARTIJĀM

3. Valts Kalniņš, politologs:
– Sabiedrības attieksmi tajos notikumos, kādi varētu būt gaidāmi, vēl var iespaidot ļoti daudz kas. Pandēmija – tas, vai būs sajūta, ka valdība spēj rādīt pozitīvu ceļu ārā no tās, vai arī aina stagnēs, būs jāsadzīvo ar ierobežojumiem, kas vairo sabiedrības stresu. Tas ir fons, ar ko jāreķinās. Bet lielās līnijās nav pamata domāt, ka būs radikālas izmaiņas tajā, cik cilvēku nobalsos par

kaut cik stabilajām elites partijām no vienas puses un par protestu partijām no otras. Kā redzam, protesta balsojuma klātbūtne citreiz ir lielāka, citreiz mazāka. Iepriekšējās vēlēšanās tā bija liela, jo KPV LV rezultāti to uzskatāmi pierādīja. Droši vien tāds balsojums būs arī nākamgad.

Manuprāt, liela daļa politiskās elites spēj sadzīvot ar to, ka viena daļa vēlētajū ir protestu noskaņojumā, jo ir

veidi, kā tādus ievēlētos protestantus vai nu iesaistīt, vai atsēdināt opozīcijā. Manuprāt, fundamentāla vērtība ir tāda: ja neskatāties *Saskaņas* un līdzīgu spēku virzienā, tad Latvijā nekur nesēž un negaida darbam gatava alternatīva politiskā elite. Tādas nav. Tas it kā ir stabilizējošs faktors. Visi līdzšinējie mēģinājumi kādam uzņemties šādu lomu bijuši pārāk vāji.

Alberts Dinters

MANUPRĀT

Nomēri septiņas reizes!

Ik gadu cenšos sev noteikt jaunā gada apņemšanās. Esmu sapratusi, ka mērķa sasniegšanas atslēga nav tas, cik ļoti to gribu, bet gan tas, ar kādu attieksmi un kādā tempā eju tā virzienā. Esmu apjautusi: apņemšanos piepildīšu tad, ja domāšu par to tā, it kā jau būtu sasniegusi, proti, iztēlojoties rezultātu. Tā varu vieglāk sakopot domas, izstrādāt stratēģiju – soli pa solim. Vēl ļoti svarīgi ir lieki nenervozēt. Labāk kādu brīdi ļauties dzīves plūsmai un apdomāt, ko darīt citādāk. Kā saka – laiks ir labākās zāles. Tā kā pēdējos gados daudz mērķu saistīju ar darbiem ceļā uz bakalaura grādu, nereti nācās no citām lietām atteikties par labu mācībām. Taču mērķi pabeigt augstskolu nekad neizvirzīju kā galveno, jo, lai arī cik svarīgs tas būtu, daudz svarīgāka ir paša labsajūta un dzīvesprieks. Tikai ar tādām domām un emocijām vajadzētu virzīties uz priekšu lēniem solīšiem, jau laikus izveidojot ceļa stratēģiju un neatliekot uz pēdējo brīdi, kaut ar to vienmēr bijušas grūtības. Ceļa sasteigšana diezgan bieži novedusi pie slihta rezultāta, ko atceros un nožēloju vēl aizvien, jo negatīvais, sasteigtais kaut kā ilgāk turas prātā. Tāpēc bieži nonāku pie teiciena: „Septiņas reizes nomēri, vienu reizi nogriez!” Tas tagad iekalts arī manas stratēģijas ceļā. Lai gan pērn mērķu bija daudz, gandrīz visus esmu sasniegusi. Jaunu ieceru piepildījumam gan sev, gan citiem novēlu dzīvessparu, gaišu prātu un vairāk laika sev.

Amanda Gustovska

FOTOKOMENTĀRS

Ziemā hercogam Jēkabam jārāpjas pāri ne tikai gadsimtiem...

Lailas Liepiņas teksts un foto

RUNĀ SPECIĀLISTS

Ģimenes ar bērniem ārkārtējā situācijā

Vineta Brūdere-Sedliņa, Kuldīgas novada sociālā darbiniece darbā ar ģimenēm un bērniem

Kopš 2020. gada marta dzīvojam koronavīrusa izraisītās saslimšanas Covid-19 apstākļos, esam piedzīvojuši dažādas ikdienas pārmaiņas, ierobežojumus un neērtības, kādas pirms tam nebija ne iedomājamas. Katrs ir norūpējies par savu, tuvinieku un apkārtējo cilvēku veselības drošību, piedzīvo atšķirīgas krīzes reakcijas un satraukumu par situācijas attīstību nākotnē. Dažādām iedzīvotāju grupām var būt daudz vienādu reakciju uz ārkārtējo situāciju un krīzi (kā vienotie protesti pret valdības lēmumiem utt.), bet var būt ļoti atšķirīgi individuāli veidi, kā tiek pārvarēta krīze, ko būtiski ietekmē katram pieejamie resursi un pakalpojumi.

Strādājot sociālajā dienestā ar ģimenēm un bērniem, esmu ievērojusi, ka Covid-19 izplatības ierobežošana un tās sekas, piemēram, darba zaudēšana, ienākumu samazināšanās, ierobežota piekļuve ikdienas pakalpojumiem, attālinātās mācības skolēniem, ierastās saskarsmes un dzīves ritma zaudēšana tieši vai netieši ietekmē katru ģimeni. Vecākiem var nākties meklēt jaunas bērnu aprūpes iespējas vai pat atteikties no darba.

Ģimeņu un bērnu tiesību aizstāvji plašsaziņas līdzekļos ziņo, ka šajos apstākļos vardarbība ģimenēs ir būtiski pieaugusi, un to redzu arī savā darbā. Ierobežotas vides un attiecību kontekstā gan emocionālā, gan ekonomiskā spriedze pieaug. Un laikus pamanīti riski, laikus sāktas preventīvas darbības spēj vardarbības draudus ģimenēs savlaicīgi novērst. Interesanti, ka Starptautiskā Sociālo darbinieku asociācija (NASW) norādījusi: šo speciālistu darbu ārkārtējā situācijā var pielīdzināt ārstu darbam, jo sociālais darbinieks ir tas, kurš sniedz psiholoģisko drošību, motivē, iedrošina, sniedz gan preventīvo sociālo atbalstu, gan krīzes intervenci* akūtās situācijās.

Sabiedrība pašreiz dzīvo bailu un neziņas apstākļos, un tas vairo spriedzi, trauksmi, agresiju vienam pret otru, neiecietību un pat stigmatizāciju pret noteiktām iedzīvotāju grupām, bet tas var veicināt psiholoģisku izolēšanos, kuras iedīgļi atsevišķās grupās jau ir.

Sociālā darbinieka galvenais uzdevums ir sniegt palīdzību un atbalstu ģimenēm ar bērniem, kas nonākušas grūtībās un saviem spēkiem nespēj tikt galā, paturot prātā, ka savas situācijas galvenais eksperts ir ģimene un tās loceklis, tāpat klients pats. Sociālais darbinieks ir eksperts savā profesionālajā darbībā, teoriju un metožu pārvaldībā un atbilstošā lietošanā, lai maksimāli sniegtu atbalstu, iesaistītu citus resursus un palīdzētu cilvēkam saskatīt paša iespējas. Līdz ar to aicinu iedzīvotājus atstāt iesīkstējušos stereotipus un bailes no sociālā darbinieka, jo viņa mērķis nebūt nav dot padomus, audzināt, pamācīt vai aizrādīt, bet gan atbalstīt, palīdzot ģimenei izkļūt no krīzes.

* Ātro psiholoģisko palīdzību (red. piebilde)

Labie vārdi mediķiem

Kuldīgas slimnīcā pie trim reģistratūrām novietotas īpaši noformētas atsauksmju kastītes, kas ikvienam apmeklētājam ļauj nosūtīt personālam vēlējumus vai citus labus vārdus.

Īpašās atsauksmju kastītes ir roku darbs – speciāli Kuldīgas slimnīcā tās darinājis meistars Vilnis Ābels no uzņēmuma Deko stikls Rīgā.

Pie centrālās reģistratūras šāda kastīte pieejama darbdiēnās no 7.30 līdz 18.00, rehabilitācijas nodaļā – no 8.00 līdz 17.00. Pateicību un laba vēlējumus var ierakstīt arī mājaslapā Paldiesmedikiem.lv. Kuldīgas slimnīcā pakalpojumus nodrošina vairāk nekā 200 mediķu.

MUMS RAKSTA

Paldies par dāvaniņām Ziemassvētkos!

Gada nogalē *Maija aptiekas* vadītāja Aiga Zariņa tradicionāli sarūpē dāvaniņas ar hronisku, neārstējamu līgu – multiplo sklerozi – sirgstošajiem. Šogad biedrības *3 Eglītes* biedri ar veselības problēmām Skrundā pie Ziemassvētku eglītes saņēma gan uztura bagātinātāju ar omega 3 taukskābēm, gan kosmētiku roku ādas aizsardzībai un kopšanai.

Biedrības *3 Eglītes* valdes locekle Vīta Eglīte

NUMURA CITĀTS

Ineses Slūkas zīmējums

„Ir jāprot atzīt kļūdas un sakāves, atzities, ja esi ar dibenu peļķē. Pateikt: „Atvaino, man nebija taisnība!” Atvainot vajag arī sevi par savu muļķību,” saka Dace Blathena.

Suiti dāvina vērtīgas grāmatas

Etniskās kultūras centrs *Suiti* Kuldīgas novada bibliotēkām dāvina četras grāmatas no sērijas *Suitu novada mantojums* – kopā 100 eksemplāru.

Tie ir izdevumi *Suitu burdons* un *Vietvārdi* Daces Nastevičas apkopojumā, trīs tradīciju vārdpēju Ilgas Leimanes, Lidijas Jansones un Marijas Janvāres stāsti *Suit stāst* un Jāņa Priedoliņa stāstu krājums *Savējie sapratīs*. Dāvinājuma kopējā vērtība ir 720 eiro.

Inta Jansone

Sūtīt vēstules un pakas – gan dārgāk, gan lētāk

No 1. janvāra ir pārmaiņas vēstuļu un pasta paku cenrādī. Jaunais tarifs skar gan iekšzemes, gan pārrobežu sūtījumus.

Pamatā sūtījumi ar lielāku svaru kļūst lētāki, bet vieglāki, kuru piegāde rezultātā izmaksā vairāk, – dārgāki. Piemēram, vienkāršas A klases iekšzemes sīkpakas (501–1000 g) nosūtīšana maksās 2,22 eiro līdzšinējo 2,48 eiro vietā, bet tāda paša svara ierakstīts sūtījums – 2,97 eiro ierasto 3,10 eiro vietā. Arī pārrobežu sūtījumiem daļa maksas saruks – vienkāršas A klases sīkpakas (501–1000 g) nosūtīšana maksās tikai 7,91 eiro līdzšinējo 9,53 eiro vietā.

Savukārt vienkārša iekšzemes A klases vēstule (līdz 20 g) maksās 1,20 eiro, agrāk eiro, bet ierakstīta 20 g vēstule maksās 1,95 eiro, agrāk 1,62 eiro.

Pārrobežu vēstuļu tarifs tiks iedalīts 14 valstu un teritoriju grupās agrāko četru grupu vietā, bet pārrobežu paku sūtījumi – astoņās valstu un teritoriju grupās agrāko piecu vietā. Vienkāršs sūtījums uz Lielbritāniju maksās 6,09 eiro ierasto 4,72 eiro vietā, bet ierakstīts sūtījums (501–1000 g) – 8,62 eiro līdzšinējo 7,06 eiro vietā.

Tarifa maiņu ietekmējusi virkne faktoru: transporta un loģistikas izmaksu kāpums, energoresursu sadārdzinājums, fakts, ka samazinās iekšzemes sūtījumu apjoms, pieaug sūtījumu piegādes izmaksas saistībā ar Lielbritānijas izstāšanos no Eiropas Savienības (ES), kopš jūlija ES noteica jaunu kārtību trešo valstu sūtījumu atmuitošanā no pirmā centa, pieaug pārrobežu norēķinu izmaksas utt.

Dora Pļavniece

Lai pilsēta būtu kopta

Gada pēdējā domes sēdē deputāti Kuldīgas ielu uzturēšanai jaunajam gadam uzņēmumam *Kuldīgas komunālie pakalpojumi* no autoceļu fonda piešķīra 210 tūkstošus eiro.

Ikdienas uzturēšanā ietilpst tādi uzdevumi kā garantēt satiksmes drošību, likvidēt avārijas bedres, izlikt norādes, ielas tehniski uzraudzīt, ziemā attīrīt.

Tāpat finansējums no pašvaldības budžeta piešķirts pārvaldes uzdevumiem: ielu uzturēšanai (450 000 eiro), parku un skvēru kopšanai (337 000), Pilsētas dārzam (100 000), Ventas kreisā krasta takas apsaimniekošanai (nepilns 21 000), Mārtiņsalas laipām (ap 15 000), licencētās makšķerēšanas organizēšanai (ap 3000), mantu uzglabāšanai (ap 5000), stacionārajām un pārvietojamajām tualetēm (ap 42 000), kapsētu kopšanai (63 000).

Inta Jansone

AKTUĀLAIS JAUTĀJUMS

Kā vērtējat aizgājušo gadu?

Laimonis Barinskis, pensionārs:

– Ļoti labi, nevaru sūdzēties. Nav bijis ne kādu šķēršļu, ne spilgtu notikumu. Kas tad pensionāram ir, ko spilgti atcerēties? Dzīvo savu dzīvi un priecāties, ka esi vēl dzīvs un vesels!

Gunta Birze, lietvede:

– Nekas tāds īpašs nav noticis. Galvenais, ka visi esam veseli. Bērni un mazbērni aug. Nekādi lieli apgrūtinājumi arī nav bijuši. Parasts, normāls gads.

Zeltīte Reinberga, aprūpētāja:

– Aizgājušajā gadā daudz darīju. Strādāju, arī kovidu izslimoju tā jaudīgi – divu mēnešu garumā. Ko dzīve piedāvāja, to ņēmu pretī. Galvenais ir visam pieiet ar smaidu. Spilgtākais notikums bija septītā mazbērniņa piedzimšana. Kāpēc gan nepriecāties?

Kristers Lauriņš, Denisa Dārzniece, studenti:

– Gads bija *okei*. Mēs mācāmies mūziku Igaunijā, tāpēc situāciju Latvijā tik ļoti neizjutām. Pagājušogad iznāca mācīties attālināti tāpat kā skolās šeit, un tas bija grūtāk, bet, ja grib, tad arī to var izdarīt. Šķēršļu nebija daudz, jo abi esam vakcinēti, tāpēc nevarēja īpaši just to, ka mēs nedrīkstētu ko apmeklēt vai darīt. Bet, tā kā mācāmies mūziku, liels mīnuss bija tas, ka nevarējām apmeklēt daudz koncertu un citu kultūras pasākumu.

Evita un Toms Grinkeviči, kuldīdznieki:

– Tas bijis labs. Gads noteikti paliks atmiņā ar kovidu – nekāds cits tāds nav noticis. Nekas nenotiek. Mūsu gadījumā kovidu nav nojaucis ceļojumus vai citus plānus. Vienīgais šķērslis varbūt bija tas, ka vajadzēja vakcinēties.

Amanda Gustovska, Lailas Liepiņas foto

Edgars, mājsaimnieks:

– Vērtēju ļoti pozitīvi. Piedzīvojumu un notikumu bijis daudz, piemēram, ceļoju un izkļaidējos. Ja jānosauc spilgtākais notikums, tad domāju, ka tās bija pašvaldības vēlēšanas. Pats gan nekandidēju – man dzīvē viss ir kārtībā. Nekādi sarežģījumi nav bijuši.

Svētku nedēļā saslīmušo maz

Pirms gadumijas un pirmajās divās jaunā gada dienās Kuldīgas novadā ar Covidu saslīmuši 39 cilvēki.

27. decembrī (kopš jūlija) novadā pavisam bijuši 2325 inficētie, un nedēļas laikā skaits pieaudzis līdz 2364. Arī divu nedēļu kumulatīvais rādītājs krītas: no 103 līdz 82 (uz 100 000 iedzīvotāju).

Alberts Dinters

Gada nogale slimnīcā – traumu laiks

Kuldīgas slimnīcās neatliekamās medicīniskās palīdzības un uzņemšanas nodaļā gadumija un pēcsvētku dienas bijušas darbīgas, jo cilvēki guvuši traumas slideno ietvju dēļ, bijuši arī sadzīviski negadījumi.

No 27. decembra līdz 2. janvārim reģistrētas 46 traumas: ceļu, roku, plecu, krūškurvja sasitumi, apakšdelmu, apakšstilbu, potīšu, gūžas kaula lūzumi. 31. decembrī un 1. janvārī slimnīcā vērsušies 53 cilvēki – gan ar traumām, gan citām problēmām. Veselības pasliktināšanās un hronisku slimību saasinājuma dēļ palīdzība bija jāsniedz arī bērniem un senioriem. 1. janvārī no traumām cietuši 14 cilvēki: gan slidenu ielu, gan sadzīves notikumu dēļ, jo tajos sasistas, sastieptas, lauztas ekstremitātes, bijušas galvas traumas. 2. janvārī trīs gadījumos palīdzību vajadzējis sniegt pēc ceļu satiksmes negadījuma. Mediķu palīdzība meklēta arī saistībā ar apdegumu, sejas brūci un vaļēju pēdas brūci. 31. decembrī, 1. un 2. janvārī stacionēti 24 cilvēki, no tiem pieci bērni.

Inta Jansone

NO KĀRTĪBAS SARGĀTĀJU IKDIENAS

Netīrītas ietves, drifts pār tiltu. Gads sākas ar ģimenes strīdu

Stāsta Kuldīgas novada pašvaldības policijas priekšnieks Kaspars Šabāns.

27. decembris. Priedainē ģimenes strīds – notiek pārrunas. Pureņu ielā nav kaisītas ietves, ziņojam ielu uzturētājiem. Kopumā šajā dienā par netīrītām ietvēm konstatēti 14 pārkāpumi, un tas fiksēts fotogrāfijās. Vēlreiz dodamies uz vietu, kurā bez uzraudzības atradās divi suņi. Saimnieki nu ir mājās, bet suņi nav čipoti – sākam lietvedību.

28. decembris. Naktī videokamerās fiksējam, ka 11 automašīnas pāri Kuldīgas vecajam ķieģeļu tiltam brauc sānslīdē. Video nodots Valsts policijai (VP). Kad diena uzaususi, dodamies uz Zirņu pagastu, jo tur kāda automašīna ilgstoši stāv pamesta. Paziņojam VP. Atkal dežūra pie vakcinācijas centra. Pēc tam pārbaudām, kā Virkas ielas sporta zālē tiek ievēroti epidemioloģiskie noteikumi: pārkāpumu nav. Pēc tam nākas noturēt stingras pārrunas ar bērniem, kuri kāda Mucenieku ielas nama kāpņu telpā met sniegu. Resgaļi sola tā vairs nedarīt. Pilsētā lūkojam, vai ietves ir pienācīgi notīrītas. Trīs vietās

ir problēmas, un ar atbildīgajiem notiek pārrunas. Saņemam zvanu no Riežupes ielas, jo tur kādā namā izdedzis dzīvoklis, bet īpašniece neko nedara, lai to sakārtotu. Paskaidrojam, ka policija te palīdzēt nevar. Izpalīdzam VP, kas meklē kādu cilvēku, un mēs to atrodam. Vakarā kādam auto Jelgavas ielā, kas traucē tīrīt sniegu, logā ielīmējam brīdinājumu.

29. decembris. No rīta saņemam zvanu ar uzņēmuma *Stiga RM* pārstāvi, jo pie ražotnes nav notīrīta ietve. Viņš sola to izdarīt. Skrundā viss mierīgi. Atkal braucam uz Jelgavas ielu: tas pats auto, kura logā ielikām brīdinājumu, atkārtoti novietots uz gājēju celiņa. Šoreiz logā atstājam soda kvīti. Atkal pieskatām vakcinācijas centru.

30. decembris. Diena sākas ar zvanu par netīrītu ietvi Liepājas ielā. Pie soda tiek šoferis, kurš Baznīcas ielā spēkratu atstājis neatļautā vietā. Dodamies uz Skrundu, un tur viss kārtībā. Kad iestājas tumsa, pienāk ziņa, ka Ventas rumbā tiek likti nelegāli zivju grozi. Informējam Valsts vides dienestu.

31. decembris. Zvana māte, kura dzīvo Bauskā: viņa nevar

sazvanīt meitu Kuldīgā. Aizbraucam uz mājām – meitas telefons sasists, ilgstoši tiek lietots alkohols. Par redzēto informējam māti. Saņemam ziņu, ka Ventas ciematā nolauzta ceļa zīmes. Iespējamais vainīgais noskaidrots, informējam VP. Pēc tam pienāk vēsts, ka Parka ielā kāds autovadītājs notriecis suni, bet pēcāk mums ziņo, ka šoferis un suņa īpašniece vienojušies.

1. janvāris. 2022. gads iesākas ar iejaukšanos ģimenes strīdā – viss nokārtojās. Dienā kāds cilvēks nevar pa ietvi pabraukt ar invalīdu transportu – nogādājam mājās. Vakarā saņemam zvanu no VP, ka Skrundā apzagts treileris, bet mūsu inspektoru tur tajā brīdī nav. Mucenieku ielā pie kāda nama guļ vīrietis – izrādās, sajaucis adreses, aizvedam uz mājām Grants ielā. Sazināmies ar tiem, kuri atbild par apgaismojumu Estrādes parkā, jo tur nedeg laternas.

2. janvāris. Naktī dodamies uz Grants ielu, jo kāda nama iedzīvotāji kaimiņiem neļauj gulēt. Pa dienu ir dežūra Skrundā, bet pārkāpumu nav. Estrādes parkā laternas joprojām nedeg.

Pierakstījis **Alberts Dinters**

Makšķerēšanai Ventā – pagaidu kārtība

Sākot ar 1. janvāri, Kuldīgā uz laiku ir spēkā Ministru kabineta (MK) noteikumi par makšķerēšanu, jo novada domes saistošie noteikumi, kas nosaka licencēto makšķerēšanu Ventā un tās baseinā, spēku ir zaudējuši, bet jaunie vēl nav apstiprināti.

Domes vides speciāliste Dace Jansone skaidro: lai arī noteikumu publiskā apspriešana notika jau septembrī, zinātniskais institūts *Bior* jauno versiju vairākos punktos izbrāķējis un atdevis pārstrādāšanai. Dome prasīja lomā paturamo vimbu skaitu palielināt no septiņām līdz desmit, bet *Bior* tam nav piekritis. Tāpat institūts prasa izņemt nosacījumu, ka pavasarī tie, kuri iegādājušies lašveidīgo ķeršanas licenci, lomā var paturēt lasi. *Bior* atļauj paturēt tikai taimiņus.

D.Jansone skaidro, ka noteikumi pārstrādāti un nosūtīti saskaņošanai atbildīgajām instancēm. Tikmēr līdz brīdim, kad jaunie tiks apstiprināti, makšķerniekiem aktuāli būs MK noteikumi Nr. 800 jeb Makšķerēšanas, vēžošanas un zemūdens medību noteikumi. Tas nozīmē, ka vajadzīga makšķernieka gada karte, ko var iegādāties vietnēs *Manacope.lv*, *Makskeresanaskarte.lv* un *Epakalpojumi.lv* sadaļā *E-loms*. Pārejas posmā izmaiņas būs arī makšķerēšanas zonā – nebūs atļauta ierasti populārā vieta pie *Kūravas* jeb 500 m zem Ventas rumbas un 200 m virs rumbas. Tāpat pārejas periodā netiks izsniegtas un nebūs nopērkamas jaunās licences.

Pašvaldības policija atgādina, ka pēc MK noteikumiem lomā paturēt drīkst tikai piecas vimbas līdzšinējo septiņu vietā. Turpretim lašus un taimiņus paturēt nedrīkst. Jaunos saistošos noteikumus, ko plānots apstiprināt domes janvāra sēdē, izskatīs Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija, un, visticamāk, tie stāsies spēkā februārī vai martā. Tad pašvaldība par pārmaiņām informēs detalizēti, jaunajos noteikumos būs mainīta licenču izsniegšana un cena, loma uzskaitē. Pašvaldības policija kopā ar Valsts vides dienestu uzraudzīs, vai makšķernieki noteikumus ievēro arī pārejas periodā. Policijas inspektori makšķerniekus informēs par pārejas periodu, aizrādot, ja tiks konstatēti pārkāpumi, un policija uzsver, ka sods tikai atkārtotu pārkāpumu gadījumā.

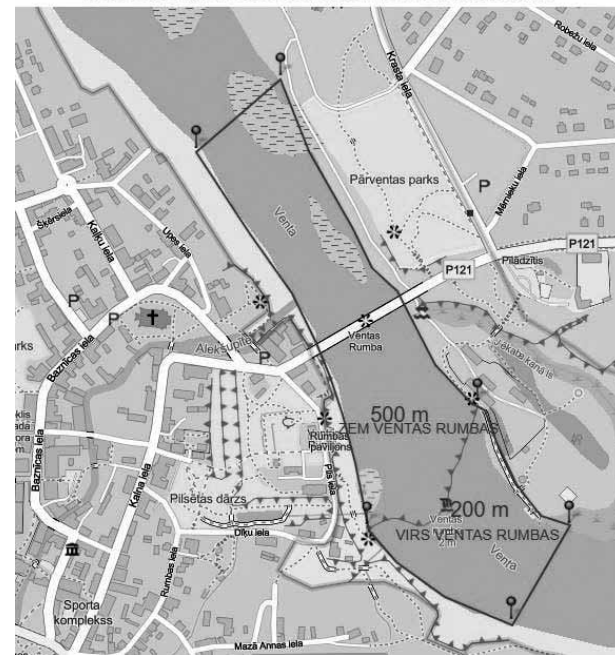
Apvieno dzimtsarakstu nodaļas

Kopš šī gada darbosies vienota Kuldīgas novada dzimtsarakstu nodaļa, jo pēc novadu reformas trīs iestādes apvienotas.

Tā decembra sēdē nolēma domes deputāti. Turpmāk nodaļai būs trīs pieņemšanas punkti: Kuldīgā, Alsungā un Skrundā. Par vadītāju atkal iecelta Ilona Ķestere, bet par viņas vietniecēm – līdzšinējā vietniece Ina Hercenberga un bijusī Alsungas nodaļas vadītāja Ināra Staņislavčika.

Inta Jansone

MAKŠĶERĒŠANAS ZONAS AIZLIEGUMS NO 01.01.2022. LĪDZ JAUNA NOLIKUMA APSTIPRINĀŠANAI

Līdz brīdim, kad tiks apstiprināti jauni noteikumi licencētajai makšķerēšanai Ventā, ikvienam copmanim Kuldīgā ir liegts zivis ķert pie Aleksūpites ietekas, kā arī nedaudz virs rumbas. Tas jau paspējis aizkautināt krietnu skaitu cilvēku, kuri ir neizpratnē, kādēļ jaunā kārtība nav sagatavota savlaicīgi.

Alberts Dinters
Pašvaldības arhīva foto

Zvana reibumā un mātās, auto nobrauc suni, apmet kūleni

Stāsta Valsts policijas (VP) Kurzemes reģiona pārvaldes vecākā speciāliste sabiedrisko attiecību un sadarbības jautājumos Madara Šeršņova.

No 20. līdz 26. decembrim jeb Ziemassvētku nedēļā Kuldīgas iecirknī reģistrēti 25 ceļu satiksmes negadījumi, vienā ir cietušie. Administratīvā pārkāpuma procesi ir četri. Nepilngadīgais Kuldīgā uz ielas atradās reibumā – izelpā konstatētas 0,4 promiles. Kuldīgas novadā notikusi autoavārija bez cietušajiem – vadītājs neizvēlējās laika apstākļiem piemērotu ātrumu, nobrauca no ceļa, un auto apgāzās. 21. decembrī VP saņēma informāciju, ka avārija notikusi Ēdoles ielā. Krustojumā ar Kuldīgas apvedceļu braucēja neievēroja zīmi *Dodiet ceļu!*, trīs cilvēki guva miesas bojājumus un tika nogādāti slimnīcā.

24. decembrī VP saņēma izsaukumu uz Skrundas pagastu. Šoreiz tas saistīts ar bērna aprūpes nepildīšanu. Policisti sastapa sievieti stiprā reibumā. Viņa norādīja, ka šī ir viņas uzturēšanās vieta, bet pārkāpums notiekot citur. Pārbaudot otru adresi, durvis atvēra cita sieviete, kura alkoholu nebija lietojusi, iekšā valdīja bērniem piemēroti apstākļi. Viņa paskaidroja,

ka zvanītāja pirms tam tur bijusi, svinējusi Ziemassvētkus, bet, alkohola apreibināta, sākusi uzvesties neadekvāti un izraidīta. Sākušās nesaskaņas. Tā kā izsaukums bija nepamatots, pret zvanītāju sāks administratīvais process.

Vēl sāks kriminālprocess par automašīnas zādzību.

Gada pēdējā nedēļā reģistrēti 16 administratīvā pārkāpuma procesi, notikuši deviņi satiksmes negadījumi, ir viens cietušais. Vēl pie stūres noķerts viens dzērājšoferis, bet viens bija lietojis citas apreibinošas vielas. 29. decembra naktī Pasta ielā policija apstādina auto, kura vadītājs, iespējams, atradās narkotisko vielu ietekmē, viņš nogādāts uz ekspertīzi. 31. decembrī Padures pagastā vīrietis ar auto, kam ir piekabe, uzbrauca sunim, kas izskrējis uz ceļa. Suns gājis bojā.

1. janvārī Kabilē pieķerta sieviete, kura 1,82 promiņu reibumā brauca ar velosipēdu. 2. janvāra pēcpusdienā policija saņēma informāciju, ka Kurmāles pagastā notikusi avārija. Vīrieša vadīts *BMW*, apdzēnot uz apledojuša ceļa, saslīdēja un, apmetot kūleni, iebrauca ceļmalas krūmos. Bija nepieciešama mediķu palīdzība.

Pierakstījis **Alberts Dinters**

„Negribu izmēģināt, kā ir nopietni”

„Saprot tikai tad, kad mirst tuvākais,” tā skarbi par vakcinācijas pretiniekiem saka Laidos un Valtaiķu aprūpes namā strādājošā ārsta palīdze Ija Urbāne.

Viņa pati gan pilnu vakcinācijas kursu saņēmusi, gan pārslimojusi Covid-19 un piekrita sarunai ar *Kurzemnieku*.

PALĪDĒJA TESTI UN POTES

I.Urbāne savas potes pret kovidu saņēma tad, kad Latvijā vakcinēšana pret jauno koronavīrusu sākās, tomēr gadījies saslimt. Viņa pati nezina, kur inficējusies, jo medicīnas personālam jāstrādā ar pacientiem un bieži vien mediķi saslimst saskarē ar tiem. „To tiešām grūti pateikt. Valtaiķu aprūpes namā bieži bija jātaisa testi, un kļuva skaidrs, ka daļa no darbiniekiem un klientiem ir inficēta.”

Viņa atzīst, ka pēc potes licies: nu jau kovidis vairs neķers. Slimība pašai noritējusi viegli. No simptomiem vienu dienu bijusi tikai šķaudīšana, un par inficēšanos pa īstam sapratusi tikai tad, kad pazudusi garša un oža. Ārsta palīdze nav manījusi daudziem raksturīgos simptomus: elpas trūkumu un to, ka ir grūti.

„Ko mēs pašā sākumā par kovidu zinājām?” turpina I.Urbāne. „Vienu tas skar smagāk, citu vieglāk. Tad vēl Latvijā to patiesi smago gadījumu nebija, bet pamazām, pamazām viss kļuva skaidrs. Nekad nevar zināt, cik viegli vai smagi šī slimība mūs skars. Negribu izmēģināt, kā ir

Ārsta palīdze Ija Urbāne apkalpo gan Laidu iedzīvotājus, gan Valtaiķu pensionāta iemītniekus. Katram, kurš nevēlas potēties pret Covid-19, esot savas atrunas. Viņa atzīst: divu gadu laikā par to runāts tik daudz, ka vairs jau negribas.

tad, kad tā ķer nopietni.”

Valtaiķu aprūpes nama iemītnieki ir cilvēki gados, vasaras beigās visi sapotēti un tā kā atslābuši. Nevienam nevar pateikt, kā toreiz infekcija tur nonākusi, jo tikpat labi to varējis atnest cilvēks bez simptomiem. Toreiz ļoti palīdzējusi regulāra testēšana, un kļuvis skaidrs, kuri darbinieki vai klienti jānorobežo no pārējiem, kā jāorganizē darbs. Tas bijis sarežģīti,

bet ar visu tikuši galā.

Tagad I.Urbāne uzsver: lai cilvēkus pasargātu, vajadzīga revakcinācija, distancēšanās, roku dezinficēšana.

VISVAIRĀK PĀRLIECINA SMAGA PIEREDZE

Jā, kad potēšana pret kovidu sāka, bijuši ļaudis, kuri teikuši nē. Ija uzskata, ka tie lasa dažādas ziņas internetā, nereti maldinošas. Arī

no dažu klientu puses esot atturēšanās, bērni nepiekrīt, ka potē vecākus. Citi uzskatījuši, ka tā ir jauna slimība un jauna vakcīna, – kas tad tur varot būt.

Ar Laidu pagasta iedzīvotājiem gājis dažādi. Citi uzreiz pateikuši, ka viņi ir gatavi potēties, citi joprojām sarunās par vakcīnām pat neieļaušas. Tie, kuri bijuši potei gatavi, izpētījuši informāciju internetā, daži pat jau zinājuši,

kuru vakcīnu izvēlēšies. Tos, kuri par to negrib dzirdēt, nav vērts pierunāt, uzskata I.Urbāne. Bet tie, kuri saskārušies ar tuvinieku nāvi vai smagu saslimšanu, gan esot pārdomājuši. Ja izskan ziņa, ka šī vīrusa dēļ miris kāds sabiedrībā zināms cilvēks, tas neiedarbojoties. Pieredzei jābūt daudz tuvākai. Ja ārsta palīdzei būtu jāmēģina kādu tomēr pārliecināt par labu vakcīnai, Ija atbild: „Jāskatās, kāds ir cilvēks. Ja tas ir pacients, kurš pie mediķa nāk gadu gadiem, tad cilvēks jau ir iepazīts un ir skaidri viņa iemesli. Bet svešam...” Daudzi vecāki, lai gan paši ir potēti, savus bērnus nevakcinēšot. Iemesls? Vienkārši nē, un viss. „Bet kā tad ar pārējām potēm, kas pienākas bērniem?” retoriski jautā I.Urbāne. „Jā, tām vecāki piekrīt, bet tikai ne vakcīnai pret Covid-19. Un ko tu tam cilvēkam padarīsi? Kā pierādīsi, ka vajag?”

Daudzus Laidu pusē potēties mudinājusi gan piemaksa pensionāriem, gan draudi zaudēt darbu, gan ierobežojumi, kad cilvēks netiek kādā veikalā. Mediķe pieļauj: daļa sapotējās tādēļ, ka gribēja doties uz ārzemēm ciemos pie bērniem, jo daudziem atvases dzīvo citās valstīs. Ija atklāj, ka tie viņas pacienti, kuri apzinīgi devās pēc pamata potēm, jau pierakstījušies balstvakcīnācijai. Viņi zina, ko grib un dara.

Turpina ierīkot laternas

Lai arī decembrī bija sasnigusi krietna sniega kārtā, Sermītē būvnieki turpina darbu, izbūvējot apgaismojumu Kazdangas un Liepu ielai.

Laidu pagasta pārvaldes vadītājs Andris Neilands stāsta, ka darbs iesākts pirms sala un, tam uznākot, bijušas bažas, ka beigu termiņš pagarināsies. Bet 27. decembrī bijis patīkams pārsteigums redzēt, ka SIA KCE strādnieki turpina strādāt. Galvenais esot izrakt tranšējas, kurās guldīt elektrības kabeļus, jo ierīkot stabus esot vieglāk.

Ielu apgaismojums tiek iekārtots par pašvaldības naudu, un A.Neilands gandarīts, ka pat straujais būvmateriālu cenu kāpums nav varējis procesu iespaidot, – par to bijis visvairāk bail. Darbu iecerēts pabeigt martā, aprīlī, kad 400 metru Kazdangas ielā un aptuveni 300 metru Liepu ielā būs apgaismoti. Izmaksas ir nedaudz zem 23 000 eiro.

Pašlaik par topošo apgaismojumu Sermītē liecina vien elektrības pieslēguma vietas ielas malā, bet pēc gadumijas darbs atsāksies.

Janvārī būs muižas skvēra talka

Ilgus gadus skvērs pretī Laidu muižai bijis aizlaists un vairāk atgādinājis krūmu biežokni. Pateicoties kultūras un sporta organizatores Andas Stības iniciatīvai un iedzīvotāju darbam, vieta starp skolu un atpūtas centru *Biūte* tiek sakopta.

Ideja radusies tad, kad izsludināta Covid-19 pandēmija un kultūras darbinieki palikuši bez darba, jo pasākumus nedrīkstēja organizēt. A.Stība jau sen skatījusies uz aizlaisto vietu, domājot, kā to atdzīvīnāt.

„Aizgāju pie pagasta priekšnieka Andra Neilanda un jautāju, vai par šo vietu ir kādi plāni. Viņš atbildēja, ka nav. Izklāstīju savu ideju,” stāsta Anda. Pārvaldes vadītājs esot izrādījis lielu pretimnākšanu, uzklusot kultūras darbinieces ieceres, un kopā domājuši, kā tās īstenot. Vispirms aizvākti vecie, sakritušie koki, pašvaldības konkursa *Daršim paši* projektā iztīrīts daudzus gadus novārtā atstātais dīķis. Anda smeļ: „Kad pie tā parādījās ekskavators, saradās gandrīz visi centra iedzīvotāji. Man ir gandarījums, ka mūspusē ir cilvēki, kuri *pavelkas* uz labām idejām. Vienam tikai vajag sākt.”

Laidu centrā zem sniega segas tikai nojaušams, ka tur slēpjas vasarā iztīrītais dīķis. Blakus atrodas veca ēka, kas ir kultūrvēsturisks piemineklis.

Tā kā topošais skvērs atrodas muižas teritorijā, tas iecerēts 19. gadsimta stilā, tomēr ar mūsdienu pieeju. Ar biedrības *Daršim paši!* atbalstu no cita projekta iesaistīta ainavu arhitekte Anda Uzare, un darbs turpināsies. Lai skvērs kļūtu par vietu, kur atpūsties vai baudīt mākslu, vēl jādara daudz. A.Stība saka: ja ļaus epidemioloģiskā situācija, janvārī iecerēta talka, kurā varēs piedalīties ikviens. Pēc tam tiks kurināts ugunskurs, ceptas desīņas, varēs iedzert tēju un aprunāties. Informācija būs vietnes *Facebook* jaunajā Laidu pagasta kontā, kura izveide arī ir Andas ideja. Turpmāk tajā varēs uzzināt jaunumus par kultūras un citiem pasākumiem pagastā.

Lappuse tapusi ar Kuldīgas novada pašvaldības līdzfinansējumu.

Ar savas zemes mīlestību runās un darbos

Padurnieks ALEKSANDRS LANGE vairāk pazīstams kā amatpersona vietvarā kopš padomju laiku norieta, bijis tautfrontietis, viens no barikāžu organizatoriem rajonā, kā Augstākās Padomes deputāts 1990. gada 4. maijā nenobijās nobalsot par Latvijas neatkarības atjaunošanu. Vēlāk bijis Kuldīgas novada domes priekšsēdes vietnieks, tagad ir pensionēts uzņēmējs un lauksaimnieks. Tēvzemes mīlestība kopš mazotnes gājusi līdz runās un darbos dažāda līmeņa varas kabinetos un traktorā uz lauka – tā viņš atzīst.

Vai esat īstens kurzemnieks?
Esmu dzimis Alsungas pusē – toreizējā Aizputes apriņķa Alšvangas pagastā. Piedzimu, tikko mamma un vecmāte bija atgriezušās no izsūtījuma Sibīrijā. Mans īstais tēvs ir sibīrietis, bet es nekad neesmu viņu redzējis. Mana tēvzeme ir Latvija. Vecotēvu saņēma ciet jau tūlīt pēc kara, un viņam

liels – 11 000 ha, no tiem 6000 hektāru lauksaimniecības zemes, 1200 slaucamo govju. Centāmies ieviest jaunās tehnoloģijas, un bija arī panākumi. 1983. gadā *Ēdolei* bija augstākā graudaugu raža – tas tiešām bija sasniegums, jo zeme tur nav auglīga. Kolektīvs stabils. Tā mani tur ievēroja un 80. gadu vidū uzaicināja rajona agrorūpnieciskajā apvienībā par priekšsēdētāja vietnieku

„Ja darbu nedara ar patiku, tad lielai naudai nav vērtības.”

Vecomāti ar diviem bērniem – manu mammu un viņas māsu – izsūtīja uz Omskas apgabalu. Dzimtās mājas Alsungā bija atņemtas, bet omammai (vecvecmātei, kuru neizveda) atļāva palikt dzīvot. Tur vienā istabiņā patvērāmies arī mēs. Ja nebūtu šo represiju, es būtu septiņtā paauzde, kas tur saimnieko, bet tagad palikusi tikai māju vieta. Omammu neizsūtīja, iespējams, tāpēc, ka mans vecvecotēvs Juris Jaunbirze bija 1905. gada revolucionārs un viņu ar zobeniem sakapāja cara dragūni. Viņam vēl tagad Alsungas pagastā ir pieminekļi.

Kāpēc studējāt lauksaimniecību?

Izglītības priekšvēsture ir tāda, ka pēc Sibīrijas mammai bija grūti atrast Alsungā darbu: tādās vietās kā skolā, bērnuudrāzā izsūtītos neņēma. Mamma aizgāja uz Padures keramikas cehu, bet es sākmā augu pie vecsmātes un pirmo klasi pabeidzu Alsungā. No 2. līdz 8. klasei mācījies pamatskolā Kuldīgā, dzīvojam netālu no pilsētas mājā blakus Padures keramikai. Tad aizgāju uz Kandavas sovhoztehnikumu un izmācījies par mehāniķi. Tā bija laba skola – četros gados apguvu plašas zināšanas tālaka mehānizācijā. Daudz sportoju, iesaistījies sabiedriskajā dzīvē, un nākamais solis bija Mehānizācijas fakultāte Lauksaimniecības akadēmijā.

augt. Tādus jaunus, enerģiskus speciālistus tajā laikā ievēroja. Mani aicināja arī uz Rīgu augstos amatos. Kaut kā spēju atturēties. Padomju laiku pēdējos gados, kad jau sākās pārmaiņas, mani ievēlēja par rajona izpildkomitejas priekšsēdētāju. Sākās darbs pašvaldībā, Atmoda, Skrunda skolotora laiks. Vēl tāds pajaunus biju. Bet 90. gadu sākumā izveidoju savu saimniecību, un liela pārvāruma praktiskajā saimniecībā nav bijis. Tagad saimniecību esmu atdevis vecākajam dēlam un pieslēdzos tad, kad viņš prasa padomu. Vasarā, kuļšanas laikā, kad viņš strādā uz kombaina, es ar traktoru vedu graudus uz elevatoru. Paskatoties atpakaļ, aptuveni sešus gadus esmu bijis vienā amatā. Par Ingas (Kuldīgas novada domes priekšsēdes Ingas Bērziņas – aut.) vietnieku gan sanāca astoņus burtus.

Pēc stāstīta šķiet, ka nesat karjerists un ceļš lielākoties virzījies pats bez asiem pagriezieniem.

Viens pavērsiens gan bija – kad aizgāju uz Rīgu. Tieša nodoma nebija – vienkārti sakritība. 1997. gadā sāku strādāt toreizējā *Umbankā*. Ja dažus gadus pirms tam kāds būtu teicis, ka vadišu banku un finansu jomā būšu atbildīgs par visu Kurzemi, es to uzskatītu par pilnīgi neiespējamu. 90. gados banku sektorā valdīja cita situācija – tas nebija ātras rīcības bizness, tika meklēti uzticami cilvēki. Mani jau aicināja citas bankas, bet es negāju. Tikko veidojās *Unibanka*, mani uzrunāja Andris Bērziņš, tagad Latvijas eksprezidents. Bijām un joprojām esam labi draugi vēl no izpildkomitejas Jānim Linķim par vietnieku. Viņš bija solīds vīrs. Kolhozs

liels – 11 000 ha, no tiem 6000 hektāru lauksaimniecības zemes, 1200 slaucamo govju. Centāmies ieviest jaunās tehnoloģijas, un bija arī panākumi. 1983. gadā *Ēdolei* bija augstākā graudaugu raža – tas tiešām bija sasniegums, jo zeme tur nav auglīga. Kolektīvs stabils. Tā mani tur ievēroja un 80. gadu vidū uzaicināja rajona agrorūpnieciskajā apvienībā par priekšsēdētāja vietnieku

augt. Tādus jaunus, enerģiskus speciālistus tajā laikā ievēroja. Mani aicināja arī uz Rīgu augstos amatos. Kaut kā spēju atturēties. Padomju laiku pēdējos gados, kad jau sākās pārmaiņas, mani ievēlēja par rajona izpildkomitejas priekšsēdētāju. Sākās darbs pašvaldībā, Atmoda, Skrunda skolotora laiks. Vēl tāds pajaunus biju. Bet 90. gadu sākumā izveidoju savu saimniecību, un liela pārvāruma praktiskajā saimniecībā nav bijis. Tagad saimniecību esmu atdevis vecākajam dēlam un pieslēdzos tad, kad viņš prasa padomu. Vasarā, kuļšanas laikā, kad viņš strādā uz kombaina, es ar traktoru vedu graudus uz elevatoru. Paskatoties atpakaļ, aptuveni sešus gadus esmu bijis vienā amatā. Par Ingas (Kuldīgas novada domes priekšsēdes Ingas Bērziņas – aut.) vietnieku gan sanāca astoņus burtus.

„Varbūt iedomājās, ka pietiek izcināt neatkarību un no gaisa kritīs debesmana. Nekas bez paša darba nenāk.”

Un tad no zemes darbiem nonācāt kabinetā pie dokumentiem, tas ir, pārvaldē.

Pēc akadēmijas mani norīkoja uz kolhozu *Ēdole* priekšsēdētājam Jānim Linķim par vietnieku. Viņš bija solīds vīrs. Kolhozs

„Esmu centies izvīrīt reālus mērķus, ko var sasniegt. Var gadīties šķēršļi, bet vismaz 80% jāpaveic, tāpēc neiespējamus plānus neesmu kallis,” saka Aleksandrs Lange.

Nodomāju, ko iešu svešā nozarē citus mācīt, un neaizgāju. Otrajā reizē piekritu būt par Kuldīgas filiāles pārvaldnieku un vadīt 32 darbinieku kolektīvu. Arī Andris meklēja uzticamus, godīgus cilvēkus. Esmu vai neesmu tāds – to lai spriež citi! Tad manu atbildību paplašināja pa visu Kurzemi, vēlāk pārceļos uz Rīgu, kur nostrādāju un dienesta dzīvoklī Jūrmalā nodzīvoju atkal sešus gadus.

Vai Rīgā nepatika?

Tā gluži nevarētu teikt. Sākumā domāju: „Kur gan esmu nokļuvis?” 2000. gadu sākums finanšu nozarē bija aktīvu pārraiņu laiks. Bankā jau bija ienākuši zviedri ar savām tendencēm. Mēs, latvieši, esam pragmatiskāki. Ateros, ka par mani brīnījās: strādājot ar tādu atdevi un pārdomāti, it kā banka piederētu pašam. Bankas attīstījās ar vērienu, cēla jaunus filiāles visā Latvijā. Tā kā man bija uzticēti saimnieciskie darbi, braukāju pa visu valsti.

2009. gadā izveidojās Kuldīgas novads, un mani aicināja atkal nākt pašvaldības darbā. Mamma jau bija krietni gados, audzētāvs miris, un nolēmu nākt atpakaļ, kaut finansiāli tas nebija izdevīgi – alga trīsreiz mazāka nekā Rīgā. Bet tā vieta nekad nav bijusi pie sirds, un es piecājos par iespēju atgriezties.

Cik jums svarīgs atgļojums?

Nav mazsvarīgs, īpaši, ja jāuztur ģimene, jāaudzina bērni. Tomēr tas nav primārais. Ja darbu nedara ar patiku, tad lielai naudai nav vērtības. Kad gāju no bankas prom, jau bija mainījās paaudzēs, uzskati. Parādījās intrigas, un likās, ka centieni būt godīgam tiek nonievāti. Ir tādi, kas atalgojumam pakārto visu dzīvi, ņem kredītus, ceļ māju, pērk jaunu mašīnu. Man tā nav bijis. Braucu ar 20 gadus vecu *busīnu*, jo man tas ir pārvietošanās līdzeklis, nevis greznība.

Un cik nozīmīgi bija atgriezies, lai strādātu novada attīstībai?

Līdz ar pašvaldību reformu pagastu padomes vairs nepastāvēja, lauki bija novada domes ziņā, un man kā priekšsēdētājam vietniekam uzticēja tos, kā arī dažas jomas pilsētā. Gandarīja tas, ka varēju līdzdarboties svarīgās lietās, Eiropas projektos. Bija jāpieņem arī nepopulāri lēmumi. Lemjot par finansēm, turpināju kā kādreiz un joprojām – rīkojos apdomīgi kā ar savu naudu. Dažreiz domas dalījās, jo, manuprāt, kādu ieceri varēja īstenot lētāk.

Aleksandrs Lange

- Dzimis 1957. gada 24. janvārī politiski represēto ģimenē Alsungā.
- Mācījies Kuldīgas astoņgadīgajā skolā un Kandavas sovhoztehnikumā.
- 1981. gadā beidzis Latvijas Lauksaimniecības akadēmijas Mehānizācijas fakultāti.
- Strādājis kolhozā *Ēdole*, Kuldīgas rajona agrorūpnieciskajā apvienībā par priekšsēža vietnieku.
- Atmodas laikā ievēlēts par izpildkomitejas priekšsēdi, Latvijas PSR Augstākās Padomes deputātu. 1990. gada 4. maijā balsojis par Latvijas Republikas neatkarības atjaunošanu.
- 2009. gadā kā Tautas partijas atbalstītājs no šī saraksta ievēlēts par Kuldīgas novada domes deputātu. 2012. gadā piedalījies partijās *Kuldīgas novadam* dibināšanā, gadu vēlāk domē ievēlēts atkārtoti. Divus sasaukumus bijis pašvaldības vadītājas vietnieks. 2017. gadā iestājies Latvijas Zemiņu savienībā. Bijis domes deputāts līdz 2021. gada vēlēšanām, kad vairs nekandidēja.
- Apbalvots ar Triju Zvaigžņu ordeni (2000. gadā) un 1991. gada barikāžu dalībnieka piemiņas zīmi.
- Kuldīgas politiski represēto biedrības un mednieku kluba *Padure* valdes loceklis, 4. maija deklarācijas kluba biedrs.
- Divreiz precējies. Trīs bērnu tēvs: dēls Kaspars (43) vada zemnieku saimniecību *Olarāji* Padūrē, Oskars (40) izmācījis par IT speciālistu, strādā SEB dzīvības apdrošināšanas kompānijā Baltijā, meita Baiba ir Pelču pagasta kultūras un sporta organizatore. Vecctēviņš trim mazmeitām un mazdēlam. Sieva Ingrīda Garoza ir pensionēta finansiste, viesnīcas *Jēkaba sēta* līdzpašneice.
- Galvenie vaļasprieki: medības, makšķerēšana, šaušanas sports. Par seniora hobiju uzskata uzņēmējdarbību viesmīlībā ar palīdzību dēlam lauksaimniecībā.

Ar mammu Arīnu Langi dzimtajā Alšvangā.

Bērni Kaspars, Baiba un Oskars pirms vairākiem gadiem.

Domē tikāt ievēlēts no valdošās partijas, tad piederību mainījāt. Kāpēc?

Tautas partijā nebiju, tikai atbalstītājos. Pazinu Andri Šķēli, jo akadēmijā studējām vienā kursā. Novada domes vēlēšanās kandidēju no Tautas partijas saraksta. Latvijas Zemiņu savienībā iestājies tikai pirms četriem gadiem, domē biju tikai deputāts, un piederība partijai bija nosacīta. Zaļzemnieki ir viena no senākajām un stabilajām partijām, un man vienmēr bijuši līdzīgi uzskati, bet es to nesaistu ar konkrētām personām. Cilvēki ir dažādi, viņu viedokļi arī. Es dažādību vērtēju pozitīvi, jo nav visiem jādomā vienādi – tas var novest pie stagnācijas un šovinisma.

Vai uz Saicimu nesat vēlējies kandidēt?

Nē, tāda vēlme nav bijusi. Kad biju Latvijas PSR Augstākās Padomes deputāts, tas bija par visam citam – Atmodas – laiks. Viens no manas dzīves lielākajiem notikumiem ir iespēja nobalsot par Latvijas Republikas Neatkarības atjaunošanas deklarāciju.

Vairāk nekā 30 gadu pagājuši. Esat jau daudzkārt stāstījis, kā notika toreiz, bet kādas jums šodien izjūtas?

Nemaz nešķiet, ka tik daudz gadu pagājis. 4. maija deklarācijas kluba biedri vēl joprojām regulāri tiekami, braucam uz skolām – stāstām. Man daudzkārt jautāts par bailēm, jo citi kluba biedri teikuši, ka tolaik baidījās. Es laikam tomēr ne, kaut gan mājās bija ģimene. Ja vēlāk augstā pučs būtu izdevies,

Aleksandram un sievai Ingridai vaļasprieks ir ceļošana – ar kempieri izbraukātas daudzas tuvējās Eiropas valstis.

Aleksandram patīk daba, medības un makšķerēšana.

4. maija deklarācijas klubs pieņemšanā pie toreizējā Valsts prezidenta Andra Bērziņa.

tagd mēs, kuri balsojām par neatkarību, nonāktu cietumā, lēģerī vai ietu bojā neskaidros apstākļos. Arī te, Kuldīgā, tomēr jutos diezgan nedroši: zināju, ka manas telefonsarunas noklausās, izseko gaitas. Bet stiprināja pārliecība, ka darām pareizi un cīnāmies, lai Latvija būtu brīva valsts. Sarunās ar Krievijas militārpersonām par Skrundas lokatora darbības izbeigšanu un Padomju armijas izvešanu pierādījās: ja spēj stāties pretī, nepadoties un, ja vajag, uzstāt arī dūri galdā, tad pretinieks sāk tevi cienīt.

Tagad esmu pensionārs. Vēl šur tur darbojos sabiedriskā kārtā, esmu medību kluba *Padure*, Kuldīgas politiski represēto biedrības un 4. maija kluba valde. Iekārtoju viesu māju pie Ventas, palīdzu dēlam saimniecībā. Vārdu sakot, dzīvoju mierīgi. Tas laiks ir tikai spīlētās atmiņās.

Kā, jūsuprāt, jaunā paaudze novērtē to laiku? Vai tas nešķiet tāls un svešs?

Ne jau tikai trīsdesmitgadnieki, arī tie, kam vīrs 50, šķiet tā kā vīlušies. Varbūt iedomājās, ka pietiek izcināt neatkarību un no gaisa kritīs debesmana. Nekas bez paša darba nenāk. Diemžēl slinkums pārmanojas. Tai paaudzei, kas pēc neatkarības atgūšanas īsti neiemācījās ne domāt, ne strādāt, bērni izauguši līdzīgi. Padomju laikos jau viss bija nodrošināts, darbs klāt pienests. Tā izaugusi pabalstu saņēmēju paaudze, kurai nav labi.

Bet tā ir tikai daļa sabiedrības. Es jauno paaudzi saredzu cerīgu. Potenciāls ir, tikai jāmeča strādāt. Reiz pēc tikšanās ar skolēniem: Uzavas skolā pienāca 6. klases puikā, pspieda roku un teica paldies, ka atbraucu, jo viņam saruna ļoti patikusi. Tāds niecīgs gadījums, bet apliecina, ka aug tāda jaunā paaudze, kuru interesē vēsture, kurai Latvija ir svarīga.

Teicāt, ka esat pensionārs, tomēr vēl saistīts ar uzņēmējdarbību.

Mums ar sievu Ingridu pieder viesnīca *Jēkaba sēta* Kuldīgā. Pārvaldīšana nodota vedeklai Jolantai, es tikai piepalīdzu tehniskajās un saimniecības lietās, sieva – kadru jautājumos. Iegādājāmies tad, kad iepriekšējie saimnieki sen bija prom un namam draudēja izdemolēšana. Radās ātra ideja bez īpaša mērķa attīstīt uzņēmējdarbību viesmīlībā, bet kaut kā jau astoto

gadus esmu uz priekšu. Uzkrājumu no ienākumiem netaisām – ieguldām attīstībā. Tradicionāls ģimenes uzņēmums, kurā īpašnieki izceļ aktīvās darbības nodod to tālāk jaunajai paaudzei. Tikmēr paši varam vēltīt laiku hobijiem. Mums ar Ingridu patīk ceļot, pēdējos gados daudz braucam ar auto un kempieri. Tā var pacelt pat pandēmijas laikā.

Kādas vēl jums aizraušanās?
Makšķerēšana un medības, mazliet pasportoju un šauju pa šķīvī-

šiem. Medības man patīk ne tik daudz tāpēc, lai ko nodedītu, bet vairāk tāpēc, lai satiktos ar domubiedriem, būtu dabā un atpūtos. Jā, esmu kompānijas cilvēks. Ar medību klubu esam daudz pasākumu rīkojuši, uz citām vietām izbraukuši. Neesmu vienpats – nenoslēdzos. Arī makšķerēt parasti braucu kompānijā.

Ja jums būtu jāraksturo pašam sevi, ko nosauktu vispirms?

Esmu sabiedrīgs, man patīk daba. Cienu godīgus un atbildīgus cilvēkus. Ir bijušas iespējas iegūt kādu labumu darījumos, un tas pat nebūtu nelikumīgi, bet nepaņēmu sev neko. Kā zemnieks daudz strādāju, lai nopelnītu naudu un nopirktu zemi. Paziņas, pat draugi tad teica: „Muļķis tu esi bijis, iegādājāmies tad, kad iepriekšējie saimnieki sen bija prom un namam draudēja izdemolēšana. Radās ātra ideja bez īpaša mērķa attīstīt uzņēmējdarbību viesmīlībā, bet kaut kā jau astoto

Ar kādiem cilvēkiem jūs nespētu būt kompānijā?

Ar lišķīgiem, sevi slavinošiem. Kuldīgā esmu izjutis, kad esmu amatā, daudzi nāk klāt un izliekas par sirsniņiem draugiem, bet citkārt pat galvu nepagriež, lai pasveicinātu. Es pēc amata nešķiroju – man patīk parunāties, vienalga, kādu posteni cilvēks ieņem, ja vien varam kopīgu valodu atrast.

Latvieši bieži vien uzdzied. Kāda ir jūsu mīlākā dziesma?

Silavas valsis. To labprāt uzdziedu, kaut nekāds dziedātājs neesmu. Mamma gan stāstīja, ka skolā gāju komfā. Šlāgeri patīk, labprāt dejoju. Pandēmijas laikā ļoti pietrūkst

Kā jūs dažos vārdos turpinātu teikumu „Aleksandrs Lange ir...”?

- **Dēls Kaspars Lange:** „Cienījams un godājams cilvēks, ar kuru tiešām lepojos. Daudz viņš izdarījis, man iemācījis. Vienīgais no Kuldīgas rajona, kurš varēja un nebaidījās balsot par valsts neatkarību. Ārēji likās vienkārti, bet mēs, ģimene, to sarežģīto laiku atceramies.”
- **Dēls Oskars Lange:** „Pozitīvisma pārpilns iedvesmas avots, dabas draugs ar plašu sirdi, rūpīgs tēvs un īpašs cilvēks, kurš šajā procesā nereti aizmirst par citiem. Cilvēks, kura viedoklis ne vienmēr visiem ir ērts.”
- **Meita Baiba Mežiņa:** „Fanātisks mednieks, ceļotājs, dzīves baudītājs, kurš šajā procesā nereti aizmirst par citiem. Cilvēks, kura viedoklis ne vienmēr visiem ir ērts.”
- **Andris Bērziņš,** politiķis, Latvijas eksprezidents: „Labs draugs kopš darbības izpildkomiteju laikos. Uzticams, godīgs cilvēks ar skaidru, saprātīgu rīcību dažādās jomās. Pieredzējis, spēj situāciju izvērtēt loģiski. Labs padomdevējs, lai tiktu uz priekšu, neko nesagāžot.”
- **Alfrēds Čepānis,** 6. Saeimas priekšsēdis (1995–1998): „Sens draugs. Viņā ir īpašības, ko visvairāk cīenu. Vienmēr notur savu vīra godavārdu, viņam patīk ar cilvēkiem parunāt, bet nav plāpīgs.”
- **Velta Čebotarenoka,** 4. maija deklarācijas kluba pasākumus. Kad ved mums rādīt Kuldīgu un Kurzemi, var redzēt, cik ļoti mīl dzimto zemi un cilvēkus. Ar milzīgu pietāti izsakās par ģimeni, bērniem un visiem, kas apkārt.”

„Cilvēks nevar dzīvot tikai no smaga darba bez iespējām pacelt skatu pret debesīm.”

Alise Volanska, Daces Blathenas arhīva foto

„Kas ar skatuvi apsēsts, vienmēr uz to rausies”

DACE BLATHENA – dzirkstoša kurzemiece ar poļu asinīm. Viņu vienmēr vilinājusi dziedāšana un teātris. Bijusi Vārmes kultūras darbiniece, tagad – *Kurzemes Radio* producete, raidījumu *Radioskatuve* un *Dādas pasakas* vadītāja. Latvijas amatiereteātru skatē pērn nosaukta starp labākajiem aktieriem.

KĀ DACE SEVI PIETEIKTU PATI

„Vispirms latviete, noteikti kurzemiece. Mamma senči ir no Rumbas pagasta un Kuldīgas, tēva – no Saldus un Liepājas. Vecvecmamma no tēta puses gan bija poliete un nāca no Jēkabpils, un arī manī kaut kas atbalsojas no poļu asinīm. No agras bērnības biju kā uzburta uz TV iestudējumiem, izrādēm. Kad jautāja, par ko vēlos kļūt, atbildēju: „Dziedātāja un aktrise.” Un iepūtiet, ka lauku bērns!

Dzimusi esmu Saldū, bet augu Kuldīgā. Kad biju 4. klasē, pārcēlāmi uz Vārmī. Bērnudārzā *Abelīte* bija mīļas auklītes, labas audzinātājas, Alīda Štromane mācīja dziedāšanu un dancošanu. Tas iedeva skatuves apziņu. Nozīme, protams, bija arī ģenīem. No tēta mantota muzikalitāte, bet uzstāšanās bezbailība – tā gan no mammas. Viņa strādāja Veckuldīgā par zirgu treneri, tētis – Kuldīgas rajona celtniecības pārvaldē. Vecāki diemžēl izšķīrās, bet tas nav traucējis labām attiecībām. Arī pamatskolā ļoti labprāt dziedāju, bet skatuves mākslas, kultūras un dikcijas pamatus ielika literatūras skolotāja Rita Kūle. Tā bija tāda skolotāja paaudze, kas darīja ļoti daudz no tā, kas pēc amata apraksta nebūtu jādara.”

DZĪVES LĪKLOČI

„Nekad mani nepameta sapnis par skatuvi, bet, kā zināms, Debesstis pasveic par cilvēku plānīem nereti pāsmēj. 8. klasē nomainīju skolu – no Vārmes uz Saldus 2. vidusskolu, uz klasi ar matemātikas novirzienu. Algebra murgos rādījās. Tālāk sapnis – uz Rīgas 64. vidusskolas aktieru klasi vai Kultūras darbinieku tehnikumu. Bet – kas tevi laidīs, kur tāds padsmiņnieks vandīsies!

Risinājums turpat Saldū – tehnikumā būs vidējā izglītība un profesija. Man ir interese arī par dzīvniekiem, īpaši par zirgiem. Mamma pēdās ejot, izvēlējās veterināriju. Viena vecmāmiņa bija ļoti priecīga, bet otra teica: „Atkal uzkāpa uz tiem pašiem grābekļiem...” Viņa ļoti gribēja, lai es skatuvi un kultūru nepamestu. Liepājā uzņēma aktieru kursu, bet skola jāpabeidz, jo man bija kolhoza nosūtījums. Ja ne, visa stipendija jāatmaksā. Kā veterinārfeldšere atgriezies Vārmē, kur jānostrādā obligātie četri gadi. Būtu zinājusi, ka pēc pāris gadiem kolhozi sabruks, tūlīt būtu gājusi uz konservatoriju.

1991. gadā piedzima dēliņš. Sākās cits stāsts – par jaunsaim-

Dace Blathena ar raidījuma „Radioskatuve” viesi – Talsu kinoloģiskā kluba vadītājas mīluli: „Esmu veiksmīgi apvienojusi sevi mīlestību uz bērniem, dzīvu radību, zemi un skatuvi.”

nieku atdzimšanu. Nebija viegli, un tos laikus atceros nelabprāt. 2005. gadā Vārmes pagasta priekšnieks Andulis Keiņš mani uzrunāja strādāt par kultūras darbinieci. Teicu: „Jā!”

SAPNIS PAR TO LIELO

„Rudenī iestājos Liepājas Universitātes kultūras vadības kursā. Cita pieredze un cita aprīte. Astoņus gadus Vārmē nostrādāju par kultūras darbinieci. Liels sirsdarbs un prieks par cilvēkiem, un Vārmē cilvēki ir ļoti īpaši. Profesionālā skatuve bija lielais mērķis, bet nesana, kā sapņoju. Citējot Annu Manjani – varbūt nākamajā dzīvē. Kā vajadzēja rīkoties? Kāda dzīvesgudra sievietē teica: „Tu nevarēji pieņemt citu lēmumu, jo rīkojies tā, kā tajā brīdī varēji.” *Kurzemes Radio* sāku kā reklāmas konsultante. No 2015. gada esmu raidījumu vadītāja un producete.

Tajā pašā 2015. gadā man izoperēja balsis saites – galveno instrumentu katram kultūras darbiniekam, kas pieradis runāt, uzstāties un dziedāt. Nedēļas gāja, bet balsis neatgriezās tā, kā būtu bijis jānotiek. Man palīdzēja daktere Ilze Ābele, kura ar homeopātiskiem līdzekļiem atdeva balsij iespēju skanēt. Sapratu, ka sapņi jārealizē, – tos nedrīkst ignorēt un nodot. Tas ir briesmīgākais, ko cilvēks sev var nodarīt. Ignorējot

sūtību, kas jāpiepilda, var pienākt mirklis, kad tāda iespēja vairs netiek dota.”

JAUNĀ KALNU TĀLE

„Vārmes amatiereteātris *Es un tu* sākotnēji ir manu roku darbs. 2006. gadā kļūt par topošā teātra vadītāju uzrunāju saldnieci Lidu Čeveri. Mums ir kolosāls kolektīvs – ar tādu starp savējiem jūtos drošībā kaut vai viesuļvētrā. Teātris rada labākus un gudrākus cilvēkus. Kāpēc latvieši vienmēr tikuši cauri visiem zaņķiem? Pateicoties garīgumam.

Nacionālā kultūras centra skatē mūsu amatiereteātris pagājušogad piedalījās ar Leldes Stumbres lugas *Kalnu Tāle* iestudējumu Lidas Čeveres režijā. Atveidoju titullomu – Tāli jaunībā. Novembrī tika paziņoti rezultāti: starp deviņiem labākajiem valstī ierakstīts arī mans vārds. Prieki un pagodinājums liels mums visiem – tas ir kolektīva nopelns.

Lugas pamatā ir stāsts par reālu personību Tāli Kalnu – sievieti, kura dzīvoja tepat Kurzēmē: Alsungā, Kabilē, Saldus pusē. Ar viņas meitu, nu jau pasaulē pazīstamo kinorežisori Ilzi Burkovsku-Jakobsenu mācījāmies paralēlklasēs Saldū. Lugas varonē atradu daudz līdzību ar sevi un mammu. Tas sasauca ar manu

Kolēģi Kurzemes Radio:

● Spridzeklis, spridzeklis! Ļoti enerģiski prot parādīt pat to, ka ir nogurusi. Savdabīga iztēle, ir emocionāla, par visu viņai savs redzējums. Māk dzīvēt būt sulīga, pat krāsas izvēlas spridzinošas – nekad nav bijusi pelēkā pele. Spīdekļis, kam jādeg. (Dace Blūma.)

● Ideju ģenerators. Izdara visu, ko var, un arī to, ko nevar. Neampelējas. Ja sit, tad trāpa naglai uz galvas. (Māris Dadzis.)

pārliecību, ka cilvēks nevar dzīvot tikai no smaga darba bez iespējām pacelt skatu pret debesīm. Tas ir stāsts par apsēstību, kad 90. gados daudz atguva dzimtas īpašumus ar domu, ka atkal būs kā pirms pusgadsimta, un vilka ārā no klētīm vecos darbarīkus. Pēc izrādes Vārmē jauna sieviete man jautāja: „Kāpēc tas viss tik traģiski?”

Trīsdesmitgadnieki to nesaprot, un no viņiem to arī nevar prasīt. Toreiz dzīves priekšā puse kapituleja: nevarēja *pavilkt* ne fiziski, ne finansiāli, daļa nogrima alkoholā, citi aizgāja bojā, pat pakārās. Tas bija traģiski – nebija naudas, nebija, ko ēst. Seko izbrīns: „Kā laukos var nebūt, ko ēst? Neviens taču badā nenomira!”

Man patīk tāds darbs, kas saistīts ar patiesības meklējumiem, kur ir, ko rakt. Šī loma ir ļoti mīļa un piegūla kā labi uzšūts ancuks. Izrāde bija savā ziņā novatoriska, režisores nostāja – nekādu rekvizītu! Tikai desmit lielu koka kubu un tas kreklis, kas mugurā. Tas ir stāsts par mums – latviešiem, laukiem. Pamatvēstījums: arī laukos dzīvojot, var pacelt acis uz augšu. Tāle Kalna tajā grūtajā laikā no cilvēkiem kā ziedošanu savāca pārtiku, ataicināja profesionālus aktierus un pat operas dziedātājus uzstāties necilā pagastmājas zālītē. Brīnišķīgs skatuves mākslinieks, ar kuriem norēķinājās gaudā. Tā, lūk!

Divus gadus man bija iespēja vadīt teātra pulciņu Vārmes pamatskolā. Pagodinājums, ka drīkst strādāt ar bērniem, bija liels. Ļoti gribu sagaidīt mirkli, kad vadība sapratīs – fakultatīvas nodarbības nav mazvērtīgākas par obligātajiem priekšmetiem. Ar pandēmiju diemžēl pačibēja arī Kables teātra pulciņš. Pilnīgs absurds ir zūma iestudējumos piedalīties tiem, kuriem nav lielas skatuves pieredzes.”

MAĢISKAIS MIRKLIS

„Manā dzīvē vairāki cilvēki ir ļoti nozīmīgi. Mūzikas skolotāja Stella Pavloviča iedeva plašu apvārsni un atziņu, ka viss ir izdarāms, ja vien to vēlas. Pateicoties Stellas uzņēmībai, bijām koncertos daudzviet Eiropā ar Vārmes lepnumu – ansambli *Atbalss*.

Ļoti cieņu režisori un rakstnieci Daci Priedi, mēdzu saukt viņu par savu draugu. Cienu par uzņēmību, darbaspējām, vēlmi nemitīgi radīt – varu tikai mācīties. Viņa pāris reizi mani uzaicinājusi savos iestudējumos.

Kad Dace gatavojās prezentēt savu grāmatu *Kur sarkanās ogas auga*, pirmo reizi mūžā piedzīvoju lielo notikumu. Piedalījās uzvedumā, kas ieskicē suitu novada īpašo vēsturi. Barbara Konarska – vēsturisks personāžs – mani ieinteresēja. Sakiet, ko gribat, bet nesuitam suitos atveidot viņiem nozīmīgu personāžu – tā ir milzu atbildība! Barbaras dialogā ar mūku (priesteri Andri Vasiļevski – aut.) pēkšņi sapratu, ka to tekstu nerunāju es, jo es to nevaru pateikt un Priede arī ne. To var tikai Barbara. Biju ārpus sevis. Viena frāze, pāris sekunžu, citas vibrācijas... Un notiek kas neizskaidrojams. Šo sekunžu dēļ ir vērts dzīvot skatuves dzīvi!

2016. gadā *Kurzemes Radio* ļāva realizēt vēl vienu sapni. Izveidojām raidījumu mazajiem *Dādas pasakas*. Ar reklāmas konsultantes nodarbi man bija stipri par maz, jo, kas ar skatuvi apsēsts, tas vienmēr uz to rausies. 2017. gadā nonācu pie nākamās autorprogrammas *Skatuves putekļu stāsti* – raidījuma par skatuves ļaudīm, kultūras darbiniekiem, talantīgiem, viediem cilvēkiem. Pagāja pāris gadu, vajadzēja izvērsties vēl plašāk, un radās *Radioskatuve*.”

VAIRĀK GAIŠUMA UN SMIEKLU

„Būtiska šķautne, bez kā nevaru savu dzīvi iedomāties, ir mana Latvija, mani bērni un pirmajā vietā – Visaugstākais. Bez viņa nevaram ne nieka – to es tagad zinu pavisam droši.

Savos bērnos mēs jau visi gribam ielikt ko labāku, nekā pašiem izdevies saņemt. Ja tas piepildās un redzu, ka viņi ir laimīgi, tas arī ir pats labākais. Esmu centusies viņiem dot iespēju ieraudzīt un saprast pamatvērtības. Dēls Atis mūzikas skolā pabeidza akordeona klasi, lieliski dzied, bet savu vietu atrada lauksaimniecībā, Jelgavā neklātienē apgūst zootehniku, audzē liellopus. Meita Ance pēc Ventpils mūzikas vidusskolas iestājas Mūzikas akadēmijā, nu jau ir 4. kursā. Reizē ar studijām strādā ar bērniņiem bērnudārzā. Nupat ar grupu *We* piedalījās raidījumā *X faktors*. Katrs bērns paņēmis to, ko esmu veiksmīgi apvienojusi: mīlestību uz bērniem, dzīvu radību, zemi un skatuvi.

Ļoti gribas vairāk gaišuma. Ak, manu dieniņ, kā ikdienā pietrūkst smieklus! Visiem vēlu vairāk smieties un, protams, veselību.”

KĀ RĪKOTIES UZ LEDUS

Decembrī Latviju skāra otrais aukstuma vilnis, ūdenstilpes pārklājās ar ledu, un uz tā kāpj arī makšķernieki. Lai gan līdz 21. decembrim, kad tapa raksts, Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienestam Kurzemē nebija neviena izsaukuma, kad jādodas glābt ielūzušu cilvēku, *Kurzemnieks* kopā ar glābējiem atgādina elementārus piesardzības noteikumus drošai copei.

Kas vajadzīgs?

PIEMĒROTS TĒRPS

Pirmais, kas pasargās no paiešanas zem ledu, ir peldošais kostīms, kādu izmanto teju katrs sevi cenošs makšķernieks. Mūsdienās šādu tērpu vairs nevar uzskatīt par precīzi izredzētajiem, jo cena ir no 100 līdz 300 eiro. Lētākie būs no cietāka materiāla, iespējams, staigājot būs jūtams neliels diskomforts, bet, ja gadīsies ielūzt, tas tomēr noturēs virs ūdens. Optimālais variants ir cenu kategorijā 260–280 eiro. Tāds tērps būs gan pietiekami mīksts, gan viegls. Teju visi labākie peldošo tērpu ražotāji tajos iestrādā sertifikātu, kas apliecina, ka apģērbs kalpos kā glābšanas veste, līdz ar to, ja ar tādu vēsajā laikā brauksiet ar laivu, glābšanas veste nav jāvelk. Šim apģērbam ir spilgtas krāsas elementi, un jūs būsiet pamanāms jau pa gabalu. Ir dzirdēti atstāsti par to, ka cilvēku, kurš ielūst ledū, tāds apģērbs no ūdens izmet ārā kā pludiņu, bet tas notiek tad, ja esat to uzvilcis pareizi, proti, bikšu gali ir virs zābakiem, nevis tajos iekšā, un visas jostas ir sastiprinātas, kā nākas.

DZELKŠŅI, AUKLA UN VERGA

Katra zemledu makšķernieka inventārā jābūt gan dzelkšņiem, gan auklai (vismaz 20 m). Dzelkšņi palīdzēs ielūzušajam pašam tikt laukā, bet aukla – izvilkēt laukā citu. Abi daudz vietas neaizņem. Savukārt verga (cirtnis) palīdzēs saprast, kur ledu ir gana biezs un drošs un kur ne.

VIETAS, KUR LEDUS VIENMĒR BŪS PLĀNĀKS:

- upju sašaurinājumos – tur veidojas caurtece, palielinās tecējuma ātrums, siltais ūdens upju dibenā sajaucas ar pārējo ūdeni un paceļas augšpusē;
- zem tiltiem – gaisa cirkulācijas un straujākas caurteces dēļ;
- pie ūdenstilpju krastiem, jo dabīgo ūdens svārstību rezultātā, kā arī ledum un sniegam kūstot, ledu no krastiem tiek atrauts. Arī tumšais pamats sekmē kušanu;
- pie krastiem, kas apauguši ar niedrēm;
- tur, kur zem ledu ir tumši priekšmeti;
- kuģu ceļos, jo tas bieži tiek salauzts;
- kanalizācijas, strautu ieteku vietās – augstākas temperatūras dēļ, strautu ietekās – straujas ūdens kustības dēļ;
- vietās ar zemūdens izciļņiem – straujas kustības dēļ;
- *auksto avotu* vietās, jo ziemā, kad ūdens temperatūra zem ledu ir ap 0 °C, tie saglabā konstanto temperatūru (ap +8 °C), līdz ar to ziemā tie kļūst par *siltajiem*;
- platu upju grīvās, krauju nogāzēs, pie mulinēm, zemesragu tuvumā, āliņģu vietās, upēs ar spēcīgu straumi.

KO DARĪT, JA ESI IELŪZIS:

- saglabā mieru;
- turī galvu virs ūdens – var to mazliet atnest atpakaļ;
- nevajag kustēties haotiski, zaudējot spēkus. Tā vietā vienmērīgi kustini kājas, it kā griežot velosipēda pedāļus;
- elpo pēc iespējas lēnāk un dziļāk;
- ja iespējams, sauc palīgā;
- ja soma vai smags mētelis velk uz leju, mēģini no tiem atbrīvoties;
- pagriezies ar seju uz to pusi, no kuras atnāci, un noliec rokas uz ledu, izstiep pēc iespējas tālāk;
- mēģini uz ledu malas uzgulties ar krūtīm un izstumt sevi no ūdens;
- izklūstot nevajag uzreiz celties kājās – labāk ritināties prom no bīstamās vietas vai rāpēt uz krastu pa to pašu ceļu, pa kuru atnāci;
- tīkot krastā, neapstājies – ātrāk dodies uz tuvāko silto vietu.

KO DARĪT, REDZOT, KA CILVĒKS IELŪZIS:

- jāzvana 112, dispečeram jānosauca adrese vai jāizskaidro, kā nokļūt līdz notikuma vietai, jāatbild uz visiem jautājumiem;
- lai palīdzētu, jātuvojas rāpus vai guļus, netuvojoties pašai ielūzuma vietai. No 2–5 m attāluma ielūzušajam jāpamet aukla, sasieta apģērba gabali, garš koks vai cits priekšmets. Ja glābēji ir vairāki, vienam no otra jāatrodas 2–3 m attālumā;
- izvelkot cietušo uz ledu vai izklūstot pašam, no bīstamās vietas līdz krastam jāvirzās prom rāpus.

PIEDZĪVOJUMS

Kā mēs teju vai palikām upes vidū

Ar savu pieredzes stāstu par to, kādas ķibeles uz ledu gadījušas, dalās Jānis no Ventspils.

„Pirms vairākiem gadiem draugi mani uzaicināja uz ziemas copi Lielupē. Nav noslēpums, ka tur ir tādi periodi, kad ļoti labi ķeras vimbas.

Atceros, ka toreiz bija uznācis atkusnis un es vēl ilgi domāju, vai uzaicinājumam piekrist. Beigās ļāvos pierunāties un kāpu auto. Braucām uz vienu vietu pie

Jelgavas, kur pārējie draugi jau bija makšķerējuši un mājās atbraukuši ar labiem lomiem.

Sariktējāmies un kāpām uz ledu. Uzgājām pa iestaigātu vietu, jo citur krasts noaudzis ar niedrēm un tur ledu nav pietiekami drošs. Kad gājām, bija redzams, ka pie paša krasta uz tā jau sasūcies nedaudz ūdens. Uz kāpām un, pagājuši gabalu tālāk, sākām makšķerēt.

Jāsaka, ka cope todien nebija

nekāda labā, tomēr teju četras stundas atradāmies upes vidū. Kad *necope* visiem jau līdz kaklam, savācām mantas un sākām uz krasta pusi iet uz to vietu, pa kuru uz ledu uzgājām.

Kad nonācām tur, ieraudzījām, ka pa šīm stundām situācija krasi mainījies, jo nu pie krasta sakrājies daudz ūdens, bet mums visiem kājās tādi zābaki, kam gumija tikai līdz poftēm. Viens no kompanjoniem mēģināja uz

krastu tikt, ejot cauri niedrēm, bet, ar vienu kāju ielūzis, šo iececi ātri atmata. Sākām domāt, kā lai tiek nost ar sausām kājām, jo braukt no Jelgavas līdz Ventspilij ar slāpjam nevienam negribējās. Izrādījās, ka vienam draugam kastē ir vesels rullis ar lielajiem, melnajiem atkritumu maisiem. Tie mūs paglāba, jo uz katras kājas tika uzvilkti pa maisam, galus pieturējām ar rokām un bridām cauri ūdenim virs ledu.

Slīdēja nežēlīgi, toties krastā nonācām sausām kājām. Kad bijām uz ledu, nepievērsām uzmanību, ka ik pa laikam varēja dzirdēt: tas krakšķ. Acīmredzot tādēļ, ka ūdens līmenis cēlās, un tas savukārt noveda pie tā, ka krasta līnija applūda.

Ko no tā mācījāmies? Nu, vismaz to, ka katram kastē jābūt izturīgiem atkritumu maisiem.

Alberta Dintera teksts un foto

Gadījumi ar ielūšanu ledū bijuši visdažādākie. Par visiem Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienests nemaz nezina, jo labi sagatavojies makšķernieks nereti pats tiek ārā no ūdens un arī krastā. Tāpēc pirms kāpšanas uz ledu labi jānodrošinās un jāievēro piesardzība.

PASAULĒ

Kas tā par vietu? 1. kārtā

Izmantojot divus attēlus un nelielu informāciju par kādu pasaules vietu vai objektu, mēģini atpazīt, kā to sauc!

Mazs lauku ciems, kas pazīstams ar paražu – namus izkrāsot ar dekoratīviem motīviem. Visvairāk pazīstams ar ziedu gleznām, kas rotā gandrīz visas ēkas šajā rajonā. Tradīcija aizsākās pirms vairāk nekā simt gadiem, kad pulverkrāsu un piena maisījumu vietējās sievietes izmantoja tam, lai netirās virsmas pārklātu ar krāsainiem zīmējumiem. Mūsdienās gandrīz katra māja, šķūnis, žogs un pat Sv. Jāzepa baznīca ir šādi krāsoti, tāpat daudzas telpas, arī mēbeles. Sieviešu gleznotāju nams no iekšpuses un ārpusē klāts ar ziediem un pārveidots par tautas mākslas muzeju. Tas atklāj tradīcijas vēsturi, un apmeklētājiem pat ir iespēja izmēģināt savus spēkus.

Atbildi gaidām līdz 6. janvāra 11.00, sūtīt konkursam *Pasaules pazinējs, Kurzniekam* 1905. gada ielā 19, Kuldīgā, LV-3301, vai e-pastā: konkursi@kurzemnieks.lv vai iemest redakcijas durvju pastkastē.

42. kārtas atbilde: Pitona kalni Sentlūsijā (Ziemeļamerikas salu valstī, Karību jūras apgabala austrumos). **Pareizi atbildējuši:** Inese Midrijāne, Ingars Neimanis, Gunta Grundmane, Velta Višņevska, Indra Grandava, Daina Gerente, Gunta Folkmane, Ausma Kreidere, Vineta Kondraņicka, Vilnis Bēniņš.

Konkursu atbalsta veikals *Cikāde*.

KONKURSS

Mini, mini mīkliņu!

Nosacījumi

Katru nedēļu jāatmin piecas 30. gados Gudniekos pierakstītas mīklas, mēnesī – 20. Katra mēneša uzvarētājs saņems redakcijas veicināšanas balvu – suvenīru ar *Kurznieka* logo. Bet pēc trim mēnešiem vienam tiks lielā balva. Ja pareizi būs atminējuši vairāki, uzvarētājs tiks izlozēts.

Atbildes sūtīt līdz 6. janvāra 11.00 e-pastā: konkursi@kurzemnieks.lv.

1. Mazs, mazs vīriņš, ass, ass cirvītis.
2. Cērtu mūri, uzcērtu sidrabu, cērtu sidrabu, uzcērtu zeltu.
3. Ielāps uz ielāpa, ne adatas dūriena.
4. Pilna kūts ar aitiņām, visas tās bez līpiņām.
5. Maza, maza sieviņa iet pa lauku, pelēks lakats apkārt.

Atminējumi

1. Pulkstenis, uzvelkams ar atsvariem.
2. Sakta. 3. Mamma krūts. 4. Vēdzirnavas.
5. Apinis.

Ceturtajā tūrē piecas pareizas atbildes iesūtījuši: Ingars Neimanis, Gunta Grundmane, Velta Višņevska, Indra Grandava, Daina Gerente, Ausma Kreidere.

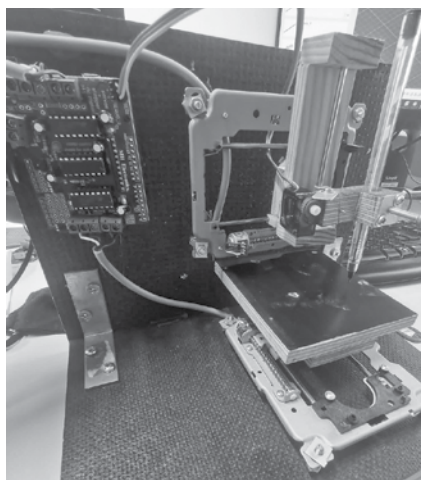
ES DARU TĀ

Uzbūvēt no nulles

„Tas nav nekas pārdabisks, ja vien esi spējīgs katru detaļu apdomāt un māki tās salikt kopā,” saka kuldīdznieks Rodrigo Gruntmanis – mehatronikas inženieris un fizikas laborants Liepājas Universitātes Dabas un inženierzinātņu fakultātē. Bērībā viņš daudz darbojies ar spēļu konstruktoriem, bet tagad projektā *Artusystem* izstrādā elektroniku un programma-tūru dīzeldegvielas dzinējiem.

Kuldīdznieks Rodrigo Gruntmanis aizraujas ar mehatroniku.

Rodrigo uzbūvētais CNC miniprinteris.

Attēli, ko spēj izveidot miniprinteris.

KĀ IZVEIDOT MINIPRINTERI

Viens no viņa izveidotajiem darbiem ir CNC miniprinteris: „Tas darbojas tā – printeris paņem attēlu, ko esi izvēlējies datorā, un tālāk tas tiek pārveidots par G kodu. Tas ir kā matemātikā – koordinātu ass un daudz punktu, kurus miniprinterītis uzzīmē jeb uzliek uz papīra, un galā izveidojas zīmējums.”

Rodrigo stāsta, kā pie tāda nonākt: „Vispirms meklēju informāciju internetā, gūglē ierakstot *Mini CNC printer*. Vietnē *You-Tube* ir dažādas pamācības par materiāliem un to, kā izveidot. Pamanīju, ka citi izmantojuši dažādus diskdziņus, kas ir tāds kustīgs elements, kas printerim ļauj kustēties tikai pa vienu asi – uz

priekšu un atpakaļ. Šādas divas detaļas novieto perpendikulāri vienu otrai pretī tā, lai viena ass kustētos uz priekšu un atpakaļ, otra – pa labi un pa kreisi. Tālāk domāju par trešo asi, kas pildspalvu virzītu uz augšu un leju. No mehatronikas vēl vajadzēja pievienot motoršildu, kas darbinātu printera motorus, un mikrokontrolieri *Arduino*, kas atbildētu par printera kustību loģiku, par to, kā tas viss darbosies – noteiks, kā un kad motoram jākustas, interpretējot pievienoto G kodu jeb

koordināšu punktus, kas pasaka, kad un kam jāpakustas. Sprotot šī mehānisma pamatprincipu, sāku skatīties pēc pamācībām, kā visu savienot. Ideju tiešām ir daudz, bet katram izpildījums mazliet citādāks. Arī es printeri izveidoju ar savām atšķirībām, jo nācās improvizēt ar materiāliem, kādi man mājās bija. Lielākā daļa bija vadi, tad telefona strāvas adapteris, *Arduino* motoršilds, *Arduino* mikrokontrolieris. Rāmim izmantoju finieri jeb saplāksni divos dažā-

dos biežumos. Vēl bija vajadzīgi vairāki leņķi un skrūves, karstā līme un diskdziņa kustīgās detaļas. Izmantoju papildu detaļas no tā paša diskdziņa, ko modificēju ar pāris koka detaļām, lai izveidotu Z asi, kas kustas uz augšu un uz leju. Vēl vajadzēja mazu motorīņu, kas to paceļ un nolaiž lejā. To visu nostiepu ar parastu gumiju. Pildspalvu nostiprināju koka detaļā, ko piespiedu ar parastu skrūvi. Vēl vajadzēja pievienot G kodu, kas internetā jau bija izveidots un visiem pieejams, tādēļ

lielākais darbs bija uztaisīt tieši printera mehānismu.”

VISS SĀCIES AR KONSTRUKTORIEM

Rodrigo stāsta: „Mehatronika man vienmēr likusies mehānikas, elektronikas un programmēšanas apvienojums. Vislabākais piemērs ir dažādi roboti. Tur ir gan kustību detaļas, gan elektronika, kas to vada, gan programmēšana, kurā jāizdomā, kāda būs robota loģika, kā tas tiks vadīts un kustēsies. Man patīk process, kā ideja nonāk līdz rezultātam.” Viņa pirmais lielais veikums bijis Liepājas Universitātes studiju gala darbs mehatronikā – CNC koka frēze, pēc kuras izveides viņš saņēmis vēl citus piedāvājumus.

Rodrigo uzsver – galvenais ir darīt: „Kad biju mazāks, darbojos ar konstruktoriem. Bija tādas metāla detaļas, skrūvītes un instrukcija, kā sastellēt, piemēram, helikopteru. Pēc instrukcijas tas nav nekas sarežģīts. Tāpat notiek mehatronikā – sākumā izdomā ideju, sagādā instrumentus un detaļas, saliec visu kopā, un tev ir rezultāts!”

Amanda Gustovska
Rodrigo Gruntmaņa arhīva foto

ERUDĪTS

Atbildi meklējiet kādā *Kurznieka* numurā un līdz 6. janvāra 11.00 sūtiet e-pastā: konkursi@kurzemnieks.lv!

Cik gadu Kuldīgā notiek labdarības akcija *Dalies mīlestībā?*

Iepriekšējā jautājuma atbilde: šīgada *Kurznieka* kalendāra fotogrāfiju autors ir rīdzinieks Armands Jakovels.

Pareizi atbildējuši: Ingars Neimanis, Gunta Grundmane, Velta Višņevska, Indra Grandava, Daina Gerente, Ausma Kreidere, Gunta Folkmane.

VĒSTURE

Kurznieks sadarbībā ar Kuldīgas novada muzeju piedāvā konkursu, kas liek papētīt vēsturi vai vienkārši atcerēties dažādus notikumus Kuldīgas novadā.

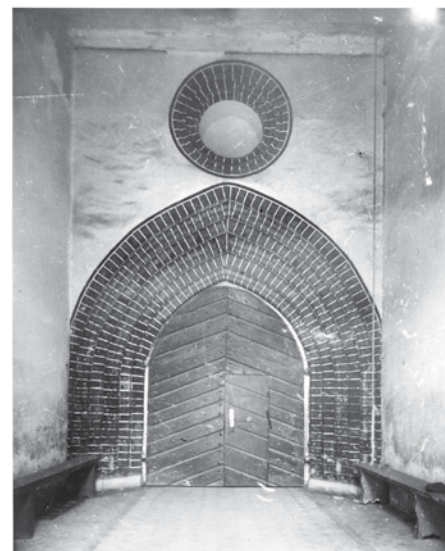
1. jautājums

Fotogrāfija uzņemta pirms Otrā pasaules kara. Kādas baznīcas ieejas portāls attēlā redzams?

Atbildi un, ja ir, arī atmiņu stāstu par attēlā redzamo līdz 6. janvāra 11.00 sūtīt e-pastā: konkursi@kurzemnieks.lv.

42. jautājuma atbilde: Kuldīgas Sv. Trīsvienības Romas katoļu baznīcas altāris.

Pareizi atbildējuši: Ausma Kreidere, Ingars Neimanis, Gunta Grundmane, Velta Višņevska, Indra Grandava, Daina Gerente.

APSVEICAM KONKURSU DALĪBNIEKUS! Gaidām darbdienās redakcijā pēc balviņām!

- ★ Erudītu konkursa balvu saņem **Ingars Neimanis**.
- ★ Balvu par krustvārdu mīklu minēšanu saņem **Bruno Mekšs**.
- ★ Fotokonkursa *Atrodi lieko!* balvu saņem **Daina Gerente**.
- ★ Vēstures konkursa balva tiek **Guntai Grundmanei**.
- ★ Pasaules konkursa balvu saņem **Ausma Kreidere**.
- ★ Mīklu konkursa mēneša balva – **Veltai Višņevskai**.

PĀRDOD

SIA Vēvers ražo un piegādā priedes **KOKSNES** produkciju: skaidu briketes (195 EUR/paleta), šķeldu, mizas, skaidas, klucīšus (80 EUR/1,3 m³ Big Bag). Tāl. 26651831.

Piedāvājam kvalitatīvas bērza **BRIKETES**, ilgi deg, mazs pelnu atlikums, ar visu piegādi Kuldīgā 185 eiro par paleti. Tāl. 20331463.

SIA AJG plus – sazāģētu nomaļu **MALKU**. Tāl. 29399939.

MALKU maisos, kravās. Tāl. 26544462.

Skaldītu lapkoku **MALKU**. Tāl. 27885688.

Pārdod ar piegādi zāģētavas atgriezumam **MALKU**; skaldītu malku; 3 m garu meža malku. Tāl. 29249578.

Sausu alkšņa **MALKU**. Tāl. 26383529.

Kluču **MALKU** krāmētā veidā, piegādi nodrošina. Tāl. 26632723.

Skaldītu **MALKU** krāmētā veidā, ātra piegāde. Kravas cena – 120 EUR par trīs steriem. Tāl. 25607959.

Sausu **MALKU**. Tāl. 29254530.

SIENU rulonos. Tāl. 29185228.

PĒRK

SIA *Meža ģeogrāfijas centrs* pērk meža **ĪPAŠUMUS**, cirsma, lauksaimniecības zemes visā Kurzemē, kārtojam visu veidu dokumentāciju, mērniecību un atdalīšanu, samaksa par ģeogrāfiju dažu stundu laikā. Šobrīd piedāvājam ļoti augstas cenas visu veidu ģeogrāfijai. Tāl. 20006157.

APBŪVES zemes gabalus Kuldīgas centrā, Pārventā, Putnudzāvē vai citā vietā Kuldīgas pilsētas robežās. Tāl. 27406251.

DZĪVOKLI Kuldīgā, istabu skaits un remonta stāvoklis nav svarīgs. Tāl. 29621515.

Vēlos iegādāties **GARĀŽU** Kuldīgā. Vēlams, ar bedri un elektrību. Tāl. 26981551.

SIA *JV Mežs* pērk **ZARUS** šķeldošanai, gatavu **ŠĶELDU** un 3,0 m **MALKU** krautuvēs. Veicam apauguma tīrīšanas darbus. Tāl. 26372598.

Z/s *SMAIDAS* pērk **MĀJLOPUS**. Tāl. 29437251, 28393052, 63341221.

SIA *AIBI* iepērk gaļas šķirnes krustojuma bulļus, teles eksportam. Liellopus, jaunlopus, teļus, jērus, zirgus kaušanai. Kautsvārā, dzīvsvārā. Paaugstinātas cenas, apjoma piemaksas. Bioloģiem augstākās cenas. Samaksa tūlītēja. Svari. Tāl. 20238990.

SIA *Valinda* – **LIELLOPUS, JAUNLOPUS** dzīvsvārā. Tūlītēja samaksa. Tāl. 29434034.

Rīgas porcelāna rūpnīcas **SERVĪZES**. Tāl. 29954171.

DAŽĀDI

Sertificēta **TAKSATORA** pakalpojumi: meža inventarizācijas lietu izgatavošana; mežaudzes novērtēšana; cirsmu dokumentācijas sagatavošana; ģeogrāfijas robežu, kupicu ierīkošana un atjaunošana; bezmaksas konsultācijas. Tāl. 25731315.

VAJADŽĪGI

SIA *MARS* (46103002907) piedāvā darbu lentzāģa, ripzāģa **OPERATORAM** un **PALĪGAM**. Alga: 1200 EUR. Tāl. 29284817.

Pirmdien, 10. janvārī, no 10.00 līdz 14.00 Kuldīgā, Mārtiņzālē, notiks **DONORU DIENA.** Līdzī jāņem pase, donoru apliecība, bankas konta numurs un obligāti sejas maska.

Viss par reklāmu **Kurzemniekā!** Tālrunis 63324881, e-pasts: sludinajumi@kurzemnieks.lv.

Paziņojums par lokālpilnošanas Lokālpilnošanas nekustamajam īpašumam Dārzniecības ielā 5, Kuldīgā, Kuldīgas nov., lai grozītu Kuldīgas novada teritorijas plānojumu pirmās redakcijas publisko apspriešanu

Kuldīgas novada pašvaldība informē, ka, pamatojoties uz Domes 2021. gada 25. novembra lēmumu, prot. nr. 8, p. 80., publiskajai apspriešanai ir nodota lokālpilnošanas *Lokālpilnošanas nekustamajam īpašumam Dārzniecības ielā 5, Kuldīgā, Kuldīgas nov., lai grozītu Kuldīgas novada teritorijas plānojumu* pirmā redakcija. Publiskā apspriešana notiek līdz 26.01.2022. Iepazīties un iesniegt priekšlikumus par lokālpilnošanas pirmo redakciju var Kuldīgas pašvaldības apmeklētāju pieņemšanas un informācijas centrā, Baznīcas ielā 1, Kuldīgā, darba laikā, ievērojot attiecīgajā laikā posmā spēkā esošos epidemioloģiskos ierobežojumus. Elektroniski materiāli pieejami www.kuldiga.lv (sadaļā *Sabiedrības līdzdalība*) un valsts vienotajā ģeotelpiskās informācijas portālā https://geolatvija.lv/geo/tapis#document_19797.

Lokālpilnošanas pirmās redakcijas publiskās apspriešanas sanāksme notiks tiešraidē 17.01.2022. plkst. 17:00, pieslēgšanās saite tiks publicēta www.kuldiga.lv (sadaļā *Sabiedrības līdzdalība*). Kontaktinformācija saziņai: Kuldīgas novada PI *Kuldīgas attīstības aģentūra* vadītājas vietnieks Kaspars Rasa, tālr. 27840580, e-pasts: kaspars.rasa@kuldigasnovads.lv.

Lūšus un baltos zaķus nemedīs, aļņus medīs pat ilgāk

Gada nogalē Valsts meža dienests (VMD) izvērtēja pieļaujamo nemedījamo lūšu skaitu sezonai no 1. janvāra, bet tagad noteikts, ka šo sugu medīt tomēr nebūs atļauts. Savukārt aļņu teļiem un baltajiem zaķiem mainīts termiņš.

Kā informē VMD sabiedrisko attiecību speciāliste Vineta Vīlcāne, šajā sezonā dienests medījamo lūšu skaitu nenoteiks un atļaujas neizsniegs. Šāds lēmums saistīts ar lūša kā medījamas sugas statusa maiņu. Ir paredzēti grozījumi Ministru kabineta noteikumos par īpaši aizsargājamo sugu un ierobežoti izmantojamo īpaši aizsargājamo sugu sarakstu, kas Eirāzijas lūši iekļaus kā īpaši

aizsargājamo sugu. Lēmums pieņemts arī pēc sarunām ar Zemkopības, Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministriju un Dabas aizsardzības pārvaldi.

Savukārt aļņu teļu medību termiņš pagarināts, bet zaķu – saīsināts. Aļņu teļus, kas nav vecāki par gadu, drīkstēs medīt līdz janvāra beigām, lai mazinātu šo dzīvnieku postījumus mežsaimniecībai un lauksaimniecībai. Teļiem var izmantot pieaugušo aļņu jeguvei izsniegtās atļaujas. Šajā sezonā atļauts nemedīt 8493 aļņus, un līdz Ziemassvētkiem bija informācija par 3722 dzīvnieku nomedīšanu, bet Latvijā mīt ap 23 000 šīs sugas pārstāvju.

Nav precīzu ziņu, cik Eirāzijas lūšu mīt Latvijas mežos. Notiek novērošana, un Valsts meža dienests izstrādā noteikumus jaunajai medību sezonai, lai nepieļautu nelabvēlīgu ietekmi uz tiem.

Baltos zaķus tagad medīt vairs nedrīkst, jo termiņš beidzās mēnesi agrāk – 31. decembrī. VMD novērtējis, ka garaušu ir mazāk par vēlamo skaitu. Balto zaķu populācija ir 11 000, un tie apdzīvo 60% no Latvijas mežiem. Atbilstoši ziņojumam Eiropas Komisijai tā ir ierobežoti

izmantojamā īpaši aizsargājamā medījamo sugu, un populācijas apjoms ir 14 000. Tādējādi balto zaķu skaits neatbilst biotopu direktīvas ziņojuma vērtējumiem, un VMD izlēma medību termiņu saīsināt.

Daina Tāfelberga
Foto no vietnes Pixabay.com

LĪDZJŪTĪBAS

*Balts eņģelis atnāca sapnī
Un aiznesa tevi sev līdz
Tai baltajā, baltajā naktī,
Kur nesāp, kur nesalst, kur silts.*

/A.Mūrniece./

Izsakām visdziļāko līdzjūtību ASTRAS JANSONES tuviniekiem, viņu mūžībā pavadot.

Sanita, Irina, Leonīda

Izsakām līdzjūtību Signes Bišleres ģimenei, no vecmāmiņas HILDAS atvadoties.

Rita un Juris

*Nepūsat, auksti vēji,
Lai guļ mana māmuliņa.*

/T.dz./

Visdziļākā līdzjūtība Ilonai, māmiņu zaudējot.

SIA *Korkalns* kolektīvs

*Mēs klusējot paliekam...
Vēji šalko un mierina mūs,
Bet tava vieta, kas bija šai dzīvē,
Ir, bija un vienmēr būs.*

/N.Dzirkale./

Izsakām līdzjūtību Agnesei Moldovānei un tuviniekiem, no tēta atvadoties.

Amatierteātra *Es un Tu* dalībnieki un režisore

*Tā aiziet mūsu mīļie,
Aiziet no ikdienas rūpēm
Mierā un klusumā prom,
Paliek vien dvēseles gaismā.*

/Ā.Elksne./

Izsakām visdziļāko līdzjūtību Ingai Flugrātei, mammu mūžībā pavadot. Kuldīgas novada pašvaldība

*Noriet saule vakarā,
Sidrabiņu sijādama;
Aiziet dusēt māmuliņa
Baltā smilšu kalniņā.*

/T.dz./

Izsakām līdzjūtību Dacei Grundulei, mammīti zaudējot.

Bijušie kolēģi policijā

Mūžībā devusies mūsu mīļā
GUNTA BRŪVERE
(01.09.1943.–24.12.2021.).
Atvadīšanās Kuldīgā,
Meža kapos, 4. janvārī 14.00.
Tuvinieki

Lasi mūs arī internetā:
www.kurzemnieks.lv

KONCERTZĀLE
LATVIJA

Biežņa

Katrīnas Neiburgas un Āndra Eglīša
veidota instalācija-piedzīvojums
26.12. – 9.01.

Maikla Gordona skandarbu perkusijām
"Timber" izpilda "Koksnes sekstets"

8.01. 14:00 | 16:30 | 19:00
9.01. 12:00 | 14:30

Biletas:

www.koncertzalelatvija.lv | /Latvijahall | @Latvijahall

Kalendārs 2022

"Kurzemnieka"
darbiniekiem katram
sava mīļākā fotogrāfija

Alberts Dinters:
„Man šis foto patīk, jo tas
ataino Kuldīgas
vecpilsētas šauru ieliņu
šarmu. Ja ēku sienas
spētu runāt...”

To Kuldīgā
varat
iegādāties:

- + "Zvaigznes" grāmatnīcā;
- + J.Rozes grāmatnīcā;
- + veikalā "Dārziņš";
- + "Kurzemnieka" redakcijā.

REPORTĀŽA

Ventas dejotāju sarunu vakarā

Uz Kuldīgas kultūras centra skatuves – Tautas deju ansamblis *Venta*.

Ventas meitenes izdejo klostera ainu horeogrāfes Guntas Liepiņas-Milleres iestudētajā laikmetīgās dejas uzvedumā.

Atkalsatikšanās dejā – tā nosaukts Tautas deju ansamblis *Venta* sarunu vakars Kuldīgas kultūras centrā 28. decembrī. Gan paši dejotāji, gan interesenti stāstos un video atskatījās uz pagājušās piecgades spilgtākajiem mirkļiem.

Šis pasākums bija Latvijas Kultūras koledžas 3. kursa studentu Nikolas Kerenas un Emīla Kalendas kvalifikācijas darbs. N.Kerena stāsta: „Tā kā *Ventā* deju pati, vēlējos skatītājiem izstāstīt stāstu par tās pieciem gadiem. Ar citiem kursabiedriem jāveido kopīgi pasākumi un prezentācijas. Ar Emīlu koledžā izveidojās laba komunikācija, tādēļ aicināju viņu kopā sarīkot *Ventas* sarunu vakaru.”

IENĀK GRUZIJAS RITMI

Vakars aizsākas ar atskatu 2014. gadā un ar Gruzijas deju ienākšanu *Ventas* repertuārā. Stāsta pasākuma vadītāja Inese Afanasjeva: „Gar kultūras centra logiem 2014. gadā gājās gruzīnu brīvprātīgais Zurabs Culadze. Viņu aizrāvuši deju ritmi un kurpju klauzdošās skaņas, tāpēc viņš nedomājot devies iekšā. Zurabs pieteicies par

Ventas dalībnieki Henrihs Bušmanis, Rihards Gauris un Anete Bulava stāsta par mēģinājumiem kopā ar horeogrāfu Zurabu Culadzi no Gruzijas.

palīgu un ienesis kolektīvā jaunu dvašu. Sākumā dejotājiem Gruzijas ritmi un emocijas nebija saprotamas, jo šīs dejas stipri atšķiras no mūsējām, tomēr kopā viss izdevies ar milzu panākumiem. *Venta* braukusi uz Vāciju un piedalījusies festivālā. 2017. gadā Zurabs ar vadītājas Zitas Serdantes atbalstu kolektīvam pievienojies kā horeogrāfs, veidojot deju ar zobeniem, kas *Ventas* pušiem ļoti iepatikusies un izdevusies lieliski.”

Daži *Ventas* vecākie dalībnieki

Repetitores Ance Gulbe, Agate Hartmane un kolektīva vadītāja Zita Serdante (otrā no kreisās) stāsta par gatavošanos Deju svētkiem. Sarunu vada Inese Afanasjeva (no labās).

stāsta par pirmajiem mēģinājumiem ar Z.Culadzi: „Izjūtas bija neparastas, jo bija valodas barjera, arī kultūra sveša. Gruzīnu dejās ir daudz vairāk griezienu un spēka. Pirmajā mēģinājumā mūs dresēja līdz pēdējam... Degsmi ieguvām no skolotāja Zuras – viņš iemācīja šīs dejas saprast. Izcilas dejas noslēpums ir degsmē darīt, patiesās emocijās. Ja pašam emocijas nāks no sirds, tad arī dejas izdosies. Lai iegūtu gruzīnu emocijas, Zura mēģinājumos lika kliegt tā, lai viņam

klūtu bail un lai mēs apmainītos ar dejas enerģiju.”

LATVIJAS SIMTGADES SVĒTKI – NEAPRAKSTĀMI

Repetitores Ance Gulbe un Agate Hartmane, kā arī *Ventas* vadītāja Z.Serdante stāsta par Latvijas simtgades Dziesmu un deju svētkos piedzīvoto: „Vēl joprojām kamols kaklā un asaras acīs no šī brīnišķā piedzīvojuma. Lieluzvedums *Māras zeme* ir ceļa maize latviešu dvēselei – tā teicis horeogrāfs Jā-

nis Purviņš. Izdejojām katrs savu ciltskoku, tagadni un nākotnes sapņus. Visu Latvijas simtgadi tiešām atainojām uz skatuves. Gatavojoties svētkiem, *Ventas* kolektīvs no bērniem kļuva par jauniešiem, jo paši brauca uz mežu, dejai *Cīrulīti, mazputniņ(i)* zāģēja lazdu nūjas, mizoja tās. Pirms koncertiem kāda lazda sasprāga, tad viņi brauca uz mežu pakaļ un taisīja jaunas. Šo svētku laikā gāja raibi – gan smieklīgi, gan ar asarām, kā tas ir lielā ģimenē. Kolektīvs svētku laikā guļēja Rīgas Hanzas vidusskolā. No rīta kāds vienmēr aizgulējās, taču visi strādāja čakli kā skudriņas, kā viena komanda.”

DĀVANĀ – LAIKMETĪGĀ DEJA

Tuvojoties *Ventas* 55 gadu jubilejai, rīkots koncerts, un 2019. gada sākumā skaistu dāvanu savam bijušajam kolektīvam pasniegusi horeogrāfe Gunta Liepiņa-Millere – laikmetīgās dejas programmu *Tā daļa Visuma*. Koncerts bijis tik pieprasīts, ka 400 biļetes izpirktas dažu dienu laikā.

Amandas Gustovskas
teksts un foto